

Česká zemědělská univerzita v Praze

Fakulta agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů

Katedra speciální zootechniky

Výcvik jezdců

Bakalářská práce

Autor práce: Klára Korandová

Vedoucí práce: Ing. Cyril Neumann

© 2015 ČZU v Praze

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Výcvik jezdců" jsem vypracoval(a) samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autor(ka) uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 17. 4. 2015

Poděkování

Rád(a) bych touto cestou poděkoval(a) svému vedoucímu práce Ing. Cyrilu Neumannovi především za to, že je osobou na správném místě.

Výcvik jezdců

Souhrn

Několik prvních stránek práce je věnováno počátkům jezdeckví a jeho vývoji v historických souvislostech. Pozornost je věnována vzniku evropských ucelených předpisů a jejich zachování a předávání do současné doby.

Hlavní část se zaměřuje na jezdecký výcvik na našem území. Podává ucelenou představu o výcviku v dobách Československa a též představuje významné osobnosti československého jezdeckého sportu. Současně podává obraz o přechodu armádního jezdeckví k jezdeckví sportovnímu, které je pro dnešní dobu typické.

Popsána je změna postavení koně ve společnosti i sportem ovlivněný chov. Zaměřuji se též na vrcholový sport, díky kterému je patrný pokles kvality našeho poválečného jezdeckví. Velký důraz je kladen na vlivy působící na kvalitu jezdce, mezi které patří jezdcovi psychické vlastnosti, schopnosti koně a s tím spojené ekonomické vlivy. Významný podíl na kvalitu jezdce má ale učitel jízdy a jeho odbornost.

Část práce se zabývá kvalitou českých učitelů jízdy na koni i vlivy na ně působícími. Popisuje jejich odbornost i možnosti vzdělávání, mezi které patří vzdělání školské i vzdělání u České jezdecké federace. V některých bodech směřuje i k zákonu.

Práce poukazuje na slabiny současného výcviku jezdců, na absenci uceleného systému. Porovnává českou realitu s nejnávštějnějšími jezdeckými národy.

Závěr práce hodnotí kvalitu výcviku jezdců v České republice a shrnuje vlivy na jezdce působící. Také se věnuje otázce, kdo by mohl současnému stavu jezdeckví v ČR pomoci.

Klíčová slova: jezdeckví, výcvik, vzdělávání, sport, chov

Schooling of the Riders

Summary

The first few pages of the thesis are dedicated to the beginnings of horsemanship and its development in the context of historical events. The creation of compact European rules, their preservation and forwarding to modern times are also taken into consideration.

The thesis focuses on equestrian training on our territory. It gives a comprehensive view of training during the Czechoslovak era and also presents important figures of Czechoslovak equestrian sport. The thesis concurrently depicts the transition from army equestrianism to equestrian sport.

The changes in status of a horse in society are described, along with alternations in breeding caused by the evolving sport. The aim is also on the elite equestrian sport, thanks to which the decline of the quality of our post-war horsemanship can be clearly seen. Heavy focus is set on influences, which affect the quality of the equestrian, for example psychological characteristics of the equestrian, capabilities of the horse and related economic effects. An important portion of the equestrian's quality is also their riding instructor and their expertise.

Part of the thesis pursues the matter of quality of Czech riding instructors and influences that affect them. Describes their expertise and educational possibilities, which include school education and education from the Czech Equestrian Federation. At some levels the thesis touches the law.

The thesis points at weaknesses of today's way of training new equestrians, mainly absence of a comprehensive system. Comparison of Czech reality with the most advanced equestrian nations is presented.

The end of the thesis is devoted to evaluation of equestrian training's quality in the Czech Republic and sums up effects that influence the equestrian.

Keywords: horse riding, equestrian, education, sport, Breeding

Obsah

1. Úvod.....	9
2. Cíl práce	10
3. Literární rešerše	11
3.1. Počátky jezdeckví	11
3.2. Jezdecká doktrína a její vývoj	12
3.2.1. Francouzská škola.....	13
3.2.2. Německá škola.....	15
3.3. Význam národních škol v současnosti	15
3.3.1. Real Escuela Andaluza del Arte Ecuestre.....	16
3.3.2. Escola Portuguesa de Arte Equestre	16
3.3.3. Spanische Hofreitschule	17
3.3.4. Institut francais du cheval et de l'équitation – le Cadre noir Saumur.....	18
3.3.5. Federico Caprilli a jeho vliv na moderní jezdeckví.....	19
3.4. Jezdeckví na našem území do roku 1948.....	19
3.4.1. Československá jezdecká doktrína	20
3.4.2. Organizace jezdeckví v Československé armádě	20
3.4.2.1. Vojenská akademie Hranice	20
3.4.2.2. Aplikační škola	21
3.4.2.3. Ekvitace	21
3.4.2.4. Vyšší jezdecký kurz Pardubice.....	22
3.4.3. Organizace meziválečného jezdeckého sportu	22
3.4.4. Poválečné období.....	23
3.5. Období po roce 1948.....	23
3.5.1. Jezdeckví po roce 1948.....	24
3.5.2. Významné osobnosti předávající své zkušenosti.....	25
3.5.2.1. František Ventura	25
3.5.2.2. Mjr. Josef Dobeš.....	25
3.5.2.3. Plk. Josef Klement.....	26
3.5.2.4. Miroslav Balcar	26
3.5.2.5. Jiří Pecháček	27
4. Moderní jezdeckví.....	28
4.1. Kůň jako sportovec	28
4.2. Zaměření výcviku i chovu pro sport	29

4.3.	Bulvarizace jezdectví	30
4.4.	Účast a kvalifikace na OH jako vrchol sportu	30
4.4.1.	Jezdectví na OH do roku 1945.....	31
4.4.2.	Jezdectví na OH po roce 1945	32
4.5.	Absence organizované výuky a uceleného předpisu.....	32
5.	Vlivy působící na kvalitu jezdce	34
5.1.	Psychické vlastnosti jezdce	34
5.2.	Kůň.....	35
5.3.	Ekonomické vlivy	37
5.3.1.	Ceny výcviku	37
5.3.2.	Ceny koní a jejich kvalita	38
5.3.3.	Náklady spojené s vlastním koněm	38
5.3.3.1.	Ustájení.....	38
5.3.3.2.	Krmení.....	39
5.3.3.3.	Kovář	39
5.3.3.4.	Další nepaušální výdaje	39
5.4.	Učitel jízdy na koni	40
5.4.1.	Odbornost učitele jízdy na koni	40
5.4.2.	Vzdělávání učitelů jízdy na koni	41
5.4.3.	Jezdecká škola.....	41
5.4.4.	Možnosti vzdělávání pro učitele jízdy na koni	42
5.4.4.1.	Vzdělávání pod hlavičku ČJF.....	42
5.4.4.2.	Vzdělávání mimo ČJF	43
5.4.5.	Kvalita výcviku.....	44
5.5.	Zákon.....	44
5.5.1.	Živnost volná	45
5.5.2.	Živnost vázaná	46
5.6.	Školy	47
5.6.1.	Střední školy	47
5.6.1.1.	Tříleté obory s výučním listem.....	47
5.6.1.2.	Čtyřleté obory s maturitní zkouškou	48
5.6.2.	Vysoké školy.....	49
5.7.	Česká jezdecká federace	50
5.7.1.	Pořadatel soutěží	50
5.7.2.	Absence informací	50
5.7.3.	Vzdělávací systém	51

5.7.4. Kategorie pro děti	51
5.7.5. ZZVJ-D	52
5.8. Dle německého vzoru.....	52
5.8.1. Kategorizace dle Šímy	53
5.9. Souhrn vlivů působících na kvalitu jezdce.....	54
6. Hodnocení kvality výcviku jezdců v ČR	56
7. Závěr - Kdo by mohl pomoci?.....	57
8. Seznam literatury	58
9. Seznam zkratk	64
10. Přílohy.....	65
10.1. Seznam příloh.....	65
10.2. Dokumenty	66
10.3. Tabulky	73

1. Úvod

Jízda na koni je součástí lidské činnosti již od nepaměti. Nejprve byli koně využíváni jako zdroj potravy, později k tahu a nakonec i k jízdě.

Antické národy považovaly jízdu na koni za umění a snažili se docílit co největší dokonalosti. Později se koně stali nepostradatelnou složkou kavalerie. V prvním tisíciletí našeho letopočtu se v bojové technice prosadila těžká jízda obrněných koní i jezdců. Později byli jezdci postupně odlehčeni a od koní byla vyžadována obratnost a absolutní příježděnost. Skutečný výcvik se ke koním vrátil v renesanci a jezdecké umění nakonec přerostlo až do figur vysoké jezdecké školy.

Renesance přinesla jezdeckví velký rozkvět a postupně se začaly vytvářet různé výcvikové metody, na jejichž vývoj měla zásadní vliv německá a francouzská škola. Tyto dvě školy ovlivnily výcvik koní i jezdců v jistém směru až do současnosti.

Jízda na koni byla ale především záležitostí armádních jezdců, kteří postavili základ sportovnímu využití koní. Sport se stal neodmyslitelnou součástí armádního jezdeckva, které se objevovalo i na zkouškách nejvyšších, tedy na novodobých olympijských hrách.

Armádní jezdeckví vystavělo základ pro vrcholový sport i v naší zemi. Byla vytvořena jezdecká doktrína a naši sportovci reprezentovali ještě tehdejší Československo na mezinárodních konkurech i olympijských hrách.

Ovšem s nástupem komunismu byly uzavřeny armádní školy, které vyučovaly složitě vybudovanou jezdeckou doktrínu striktně a systematicky. S koncem armádního jezdeckví končí v českých zemích i ucelený jezdecký výcvik. Vědomosti a zkušenosti se dostávají k novým zájemcům o jezdecký sport pouze pomocí bývalých absolventů jezdeckých vojenských akademií. Ucelenost a systematicklost se z našeho jezdeckví začala postupně vytrácet.

Proto bych se ráda zaměřila na ucelený přehled o vývoji jezdeckví a jezdeckého sportu, především s ohledem na vývoj v české zemi. Na kvalitu výcviku jezdce, ke které neodmyslitelně patří vlivy působící na jezdce. Zároveň se část práce věnuje porovnání s nejvyspělejšími jezdeckými národy.

2. Cíl práce

Cílem práce je podat ucelený obraz o vývoji výcviku jezdců, a to především na území České republiky. Naplnění tohoto cíle se ovšem zakládá na historických souvislostech, včetně souvislostí světových. Cílem je též poskytnout hodnocení kvality moderního výcviku českých jezdců a upozornit na nedostatky v této oblasti. Výcvik je hodnocen s ohledem na vlivy působící na kvalitu jezdce a porovnává české sportovní jezdectví s jezdecky nejvyspělejšími státy Evropy.

3. Literární rešerše

3.1. Počátky jezdeckví

Na začátek vývojové řady dnešního koně je stavěno třetihorní *Hyracotarium*, vyskytující se na Zemi v době před 54 mil. let. V oligocénu pokračovala vývojová řada přes *Orohippa*, *Epihippa* až k *Mesohippovi* a *Miohippovi*. Během pliocénu se pak vyvinuly formy *Parahippus*, *Meryhippus* a *Dinohippus* a až v pleistocénu, tedy zhruba před 4 miliony let, se na Zemi vyvinul rod *Equus* (Kefena, 2012). Domestikaci koně lze datovat dle archeologických nálezů z Kazachstánu do doby 3500 let př. n. l. Tehdy byli koně využíváni především jako zdroj mléka a masa, ale vědci se domnívají, že se koně již využívali i k jízdě (Outram et al., 2009).

Ze stepí u Kaspického a Černého moře se koně rozšířili, se stěhujícími se lidem, na území dnešního Iránu až do Malé Asie. Ta byla významným místem hipologie a dokonce odsud pochází historicky první hipologické dílo, jenž sepsal Kukkuliš pro chetitského krále již ve 14. stol. př. n. l. Tento spis dokládá vysokou úroveň chovu koní a vynikající znalost tréninkových metod, neboť pojednává i o způsobu tréninku koní pro starověké závody obdobné dnešním dostihům (Bílek, 1957).

Vysoká jezdecká vzdělanost je též připisována antickému Řecku. Na kvalitu řeckého jezdeckví poukazuje především fakt, že zde vznikla další velmi významná hipologická díla Perri hippikés a Hipparchikos, pocházející z pod rukou Xenofónových ze 4. stol. př. n. l.

Ačkoli je období středověku považováno za období ticha pro klasické jezdeckví (Záliš, 2002), je zároveň velmi důležitým obdobím pro pochopení souvislostí, proč a kde se klasické jezdeckví rozvíjelo a následně dosáhlo svého věhlasu. Do vývoje klasického jezdeckví velmi významně zasáhlo několik zemí světa, které následně udávaly směr.

Po rozdělení Římské říše v roce 395 se stala hlavním sídlem Byzance Konstantinopol, která začala velmi rychle vzkvétat. Koně zde byli důkazem přepychu, k čemuž přispívala i skutečnost, že majitelé nejlepších závodních koní byli bohatě odměňováni za jejich vítězství. A díky potřebě kvalitního tréninku koní i jezdců, začali se do Konstantinopole stahovat přední učitelé jízdy převážně italského původu. Vysoké jezdecké umění Byzance brzy začalo ovlivňovat celý svět. Patnácté století však přineslo Konstantinopoli zkázu v podobě turecké armády a významní učenci postupně odcházeli ze země, a to především zpět do Itálie. Tak nabýval Apeninský poloostrov na významu v chovu koní a jezdeckví.

Po určité stabilizaci států apeninského poloostrova, začínaly chovy italských velmožů dosahovat vysoké chovatelské úrovně a stávaly se místy rozvoje výcvikových metod. V Itálii přináší 13. až 16. století nebývalý rozkvět jezdeckého umění, a to z několika hlavních důvodů. Jeden z prvních důvodů je průnik střelného prachu do Evropy, což s sebou přináší i nutnost změny bojových taktik a kladou se vyšší nároky na manévrovatelnost kavalérie. Dále pak k rozkvětu jezdeckého umění přispěl i nástup renesance, která upřednostňovala umění, tedy i to jezdecké. A vzhledem k tomu, že z Byzance přicházeli do Itálie přední učitelé jízdy, nebylo lepšího místa pro vznik jezdeckých škol a vývoj jezdeckého umění (Dušek, 1995).

3.2. Jezdecká doktrína a její vývoj

Slovo doktrína je definováno jako vědecká teorie, soustava zásad či jako teoretické učení. Když se přidá slovo jezdecká, vzniká spojení teoretického učení o jezdecktví (Klimeš, 1994). A právě toto jezdecká metodika se začíná opětovně rozvíjet v době renesance. Na šíření děl teoretického charakteru se podílí též rychle se rozvíjející knihtisk.

I když první teoretická díla pochází již z antického Řecka a pozdější autoři hipologických děl na nich v zásadě staví, první ucelená díla vznikají až v době renesance. Místy, kde vznikají odborná hipologická díla, se stávají italské jezdecké akademie, které jsou zároveň místy obrození klasického jezdecktví (Dušek, 1995).

Začátek 16. století znamená pro Apeninský poloostrov zásadní zvrat v akademickém jezdecktví. Vicola Pagano založil Neapolskou jezdeckou školu, kde mladé šlechtice vyučoval mravům. K výuce využíval andaluské koně, zatímco jeho následovníci již těžší koně neapolské. Významnými Paganovými následovníky byli například Cesare Fiaschi či velmi známý Federico Grisone (Záliš, 2002).

Během působení v Neapolské jezdecké akademii sepsal Grisone knihu *Ordini di cavalcare*, což má být právě teoretické učení o jízdě na koni. Grisone vychází především z přirozeného pohybu koně, i proto využívá práce v klusu pro zvýšení poslušnosti, neboť vyzoroval, že tento chod je pro hříbata a tedy i mladé remonty méně přirozený.

Federico Grisone měl mnoho následovníků, kteří vyučovali jízdu na knížecích a panských dvorech, avšak jedním z velmi proslulých byl Giovanni Battista Pignatelli, jenž se stal propagátorem mírných a koni příjemnějších metod výcviku. K Pignatellimu nastoupil do učení ve svých deseti letech i Antoine de Pluvinel, s kterým přechází akademické jezdecktví do Francie (Dušek, 1995).

Antoine de Pluvinel působil u Pignatelliho asi 7 let, poté se vrátil do své rodné Francie. Založil jezdeckou školu v paláci Petit Bourbon v Paříži, jež nesla název Akademie pro mladé šlechtice se zaměřením na umění jezdecké. Oproti svým italským předchůdcům bral Pluvinel na vědomí psychologii koně. Považoval ho za citlivého a inteligentního tvora a hlavním zájmem bylo blaho koně. Metodika výcviku stavěla na postupném přidávání obtížnosti výcvikových prvků a na jejich řádném procvičení a zapamatování si. Nejen, že Pluvinel zjemnil výcvikové metody, ale je mu též připisován primariát ve využití pilárů při výcviku (Dušek, 1995).

Piláry byly dále využívány starými jezdeckými mistry nejen k výcviku koně, což bylo běžné u Pluvinela, ale i k výcviku jezdce. To především proto, aby budoucí jezdec poznal cílový pocit příježděného koně a věděl, jakým se ubírat směrem při výcviku. Též proto, aby dokázal odhadnout, kdy je jeho počínání správné a kdy nikoliv (Záliš, 2001).

Pluvinelovým žákem byl i Ludvík XIII., který se stal ústřední postavou mistrova díla *Le Manege royal*. Avšak dílo, které bylo psáno formou dialogu mezi Pluvinelem a Ludvíkem již sám Pluvinel vydat nestihl, vyšlo až roku 1670 (Dušek, 1995). Antoine de Pluvinel je dodnes považován za zakladatele školního jezdeckví.

Další významnou postavou francouzské jezdecké historie je William Cawendisch. Muž, který je dodnes mnoha lidmi odsuzován, díky svému vynálezu, průvlečné otěži (Záliš, 2002).

Roku 1680 vznikla díky iniciativě Ludvíka XIV. ve Francii nová jezdecká škola *Ecole de Versailles*. V této výsadní jezdecké škole působil Francois Robicon de la Guérinière, který je často nazýván otcem francouzského jezdeckví, a jeho metody jsou využívány především ve Španělské jezdecké škole. Též je využívají ostatní, ke klasickému jezdeckví se hlásící školy. Guérinière obohatil jezdeckou společnost o svá dvě díla, a to *École de Cavalerie* a *Eléments de Cavalerie* (Neumann, 2011). Mimo jiné vnesl do jezdeckví dodnes zásadní cvik, dovnitř plec (Záliš, 2002).

3.2.1. Francouzská škola

Roku 1744 byla ve Francii založena škola *l'École des Chevaux de la Garde du Roi*, neboli Škola lehké kavalerie královské gardy, která vnáší do jezdeckví nový termín *legereté* neboli lehkost.

V Paříži byla založena roku 1751 vojenská škola l'Ecole Militaire, v jejímž čele stanul Jaques d'Auvergne, jenž je považován za zakladatele vojenského moderního jezdeckví.

Až neúspěchy francouzské armády za sedmileté války (1756 – 1763) pruským vojskem měla za následek významný odklon od klasického školního jezdeckví. Pro zlepšení vlastností francouzských kavalerií bylo v roce 1764 založeno pět škol, a to v Douai, Matzu, Besaconu, Cambrai a La Fléche. Škola z La Fléche byla později přesunuta do Saumuru. Saumurská jezdecká škola nenechala na svůj věhlas dlouho čekat a po 7 letech existence byla známa svým metodickým a rozumným způsobem výuky, kterým vynikala nad zbylými jezdeckými školami.

Období Velké francouzské revoluce (1789 -1799) přineslo škole v Saumuru dočasný rozpad. Většina jezdců emigrovala do Německa, kde díky nim vznikají nové výukové systémy. Ke znovuootevření saumurské jezdecké školy došlo až za Ludvíka XVIII., který nařídil v rámci restaurace i obnovu saumurské l'Ecole de Cavalerie, jejíž provoz byl opětovně plně zahájen roku 1825 (de Saunier, 1756).

V 19. století ovládl výuku v Saumuru Francois Baucher (1796 – 1873), jenž se odklání od klasického jezdeckví Guérinièrova, čímž dochází k rozkolu francouzské a německé jezdecké doktríny. Roku 1842 vychází Baucherovo dílo Méthode d'équitation, díky kterému vznikají dva odlišné názory a tábory jejich názorových zastánců. Na jedné straně stál Baucher se svými novými, avšak poněkud drsnými metodami a na straně druhé Antoine Cartier d'Aure, jakožto zastánce klasické Versaillské školy.

Avšak ve stáří vydává Baucher svou poslední knihu La seconde maniere, ve které modifikuje své pojetí jezdeckví a přibližuje se zpět ke klasikům (Boldt, 1998).

Velmi významnou osobností saumurské školy byl generál Alexis L'Hotte, který dokázal sjednotit učení Bauchera i d'Aure. Sjednocení výcvikových metod přispělo i k rozšíření řad učitelů jízdy pracujících na jednotném základě. Dle představ L'Hotta má být sehraná dvojice jezdecke a koně ztělesněním elegance, lehkosti a přirozené svěžesti (Adámek a kol., 1995).

Další významnou osobností saumurské školy byl James Fillis (1834 – 1913), který stejně tak jako Baucher upřednostňoval anglické plnokrevníky, které předváděl v cirku. Avšak výcvikové metody Fillise byly diametrálně odlišné od metod Baucherových. Fillis jakožto autor obohatil jezdecký svět o dvě důležitá díla – Základy drezury a jezdeckého umění a Drezurní deník. James Fillis nikdy nejezdil skoky vysoké školy, avšak vymýšlel si mnoho

nových chodů. V pozdějším věku se stal ředitelem Carské jezdecké akademie v Petrohradě, kde se projevil jeho zásadní vliv na ruské drezurní jezdectví (Záliš, 2002).

V 70. letech 19. dochází k odklonu od vojenského základu a výuka se začíná postupně orientovat směrem ke sportovnímu jezdectví, neboť vstoupá záliba v jízdě na koni a dochází k vytváření jezdeckých center. Na tuto skutečnost reaguje škola tím, že si klade za úkol vychovávat jezdce pro vysoké úrovně soutěží a též učitele jízdy na vyšší úrovni. Saumur se tedy stává místem vzniku moderní jezdecké doktríny (Le Cadre noir Saumur, 2015).

3.2.2. Německá škola

Německá škola se od francouzské výrazně odlišuje především v pomůckách a představě o vedení koně. Zatímco ve Francii se „zlehčuje“ německá škola setrvává u klasického gymnastického projevu, jenž působí poněkud přísně. Avšak současné drezurní jezdectví ovládá spíše škola německá (Záliš, 2002).

Jednou z nejstarších jezdeckých akademií Evropy je Španělská jezdecká škola ve Vídni, již řadíme k německé škole. Jako i jinde v evropských zemích sloužila tato škola k výchově mladých šlechticů a jejich výuka směřovala k ovládnutí prvků vysoké školy. Španělská jezdecká škola byla založena roku 1572 a k výcviku se využívalo španělských koní. Později byl založen hřebčín v Lipici, odkud se do Vídně dováželi lipicánští hřebci pro účely jezdecké školy. Hřebců tohoto plemene se pro Španělskou jezdeckou školu využívá dodnes (Edwards, 1997).

Významnou osobností Španělské jezdecké školy ve 20. století byl Kurt Albrecht, jenž je autorem knih Dogma jezdeckého umění a Milníky na cestě k vysoké škole. Mimo jiné Albrecht významně zasáhl do vývoje světové drezury v 80. letech 20. století.

3.3. Význam národních škol v současnosti

V současnosti působí ve světě několik jezdeckých institucí, které dodržují pevnou doktrínu vznikající po staletí.

Cílem jezdeckých škol je udržení jezdecké doktríny v její nejčistší formě a předávání tohoto předpisu v průběhu času až do současnosti, stávají se vzorem dokonalosti jezdeckého řemesla. V rámci udržování tradic si tyto vzdělávací instituce kladou za cíl vzdělávání jezdců i koní. Nejen, že z těchto škol vycházejí akademicky vzdělaní jezdci, tedy jezdecká elita

světa, ale také akademicky vzdělání koně. Nejvyšší akademické jezdecké vzdělání mohou získat jezdci a koně v několika málo školách, tedy ve Španělské jezdecké škole ve Vídni, Národní jezdecké škole v Saumuru, Královské andaluské škole jezdeckého umění v Jerez de la Frontera či v Portugalské škole jezdeckého umění v Lisabonu (Neumann, 2011).

3.3.1. Real Escuela Andaluza del Arte Ecuestre

U zrodu Královské andaluské školy jezdeckého umění, sídlící ve španělském Jerez de la Frontera, stál vysoce hipologicky vzdělaný a velmi talentovaný jezdec a chovatel koní Don Álvaro Domecq Romero. Tento významný muž obdržel v roce 1973 od španělského krále Dona Juana Carlose I. ocenění „Zlatý kůň“, což je nejvyšší jezdecké ocenění. Na počest obdržení tohoto prestižního titulu předvedl svou show „Jak andaluští koně tančí“, čímž započala novodobá tradice Královské andaluské školy. Následný nárůst popularity této školy vedl k jejímu přestěhování do Recreo de las Cadenas, kde získalo stabilní zázemí 60 koní. Také byla vystavěna aréna s prostorem pro 1600 diváků. Tento přesun proběhl již pod patronací Ministerstva informatiky a turismu.

Roku 1986 přibylo do majetku školy 35 ušlechtilých španělských koní a v roce 1987 udělil král škole titul Královská. Následně založila královna Sofie Nadaci Královské školy, což přispělo ke zvýšení samostatnosti a nezávislosti této instituce.

Škola a její chov andaluských koní se doposud prezentuje svou show „Jak andaluští koně tančí“. Avšak škola funguje i jako sociální a kulturní nástroj pro udržení a podporu španělského jezdeckého umění, také podporuje chov andaluských koní, věnuje se samozřejmě výchově jezdců na nejvyšší možné úrovni. Jezdci královské školy se prezentují v soutěžích nejvyššího stupně a základní jezdci jsou mezinárodně uznávanými odborníky, působícími jako mistři výcviku (Fundación Real Escuela Andaluza del Arte Ecuestre, 2015).

3.3.2. Escola Portuguesa de Arte Equestre

Portugalská škola jezdeckého umění byla založena v zahradách Národního paláce Quelez. Tato národní škola slouží k podpoře a šíření národního jezdeckého umění. Španělské tradiční jezdecké je ovlivněno býčími zápasy již od 18. století a je tomu tak dodnes. Pro jezdeckou školu jsou doposud využíváni hřebci plemene lusitano a jejich chov má sídlo v hřebčíně Alter Real. K udržování tradice patří, mimo samotného jezdeckého umění a koní, ještě sedla i kostýmy (Parques de Sintra Monte da Lua, 2015).

3.3.3. Spanische Hofreitschule

Španělská jezdecká škola ve Vídni slouží především k udržení tradice klasického jezdeckého umění a prvků vysoké školy. Tradice vycházející již z renesančních dob je udržována více jak 430 let. V současné době je jezdecké umění jezdců a koní vídeňské školy prezentováno v několika veřejných programech, které lze běžně navštívit.

Začátkem roku 2001 byla Španělská jezdecká škola sloučena se štýrským hřebčínem Piber. Společným cílem je udržení tradice chovu lipicánů, poskytování nejlepších hřebců pro Španělskou jezdeckou školu a udržování klasického vysokého jezdeckví.

Španělská jezdecká škola ve Vídni je nejstarší jezdeckou akademií světa. Byla založena za účelem výuky mladých šlechticů v umění jezdeckém. V současnosti škola stále vychovává vrcholné jezdce. Ovšem cesta k tomuto výsledku je dlouhá a nesnadná.

Dlouhá cesta od učně k jezdcovi trvá ve Španělské jezdecké škole asi 8 až 12 let. Poté je učeň oprávněn používat titul jezdec. Než se z učně stane pomocný jezdec, trvá výcvik 4 – 6 let dle talentu a osobního nasazení. Teprve pak smí vystupovat ve školních veřejných programech.

První roky výuky tráví učeň prací ve stáji, kde se učí jak správně ošetřovat koně s ohledem na to, že se jedná výhradně o hřebce. Dále se učí jak správně zacházet se všemi pomůckami a vybavením. Samozřejmě není opomenut ani samotný jezdecký výcvik, který však probíhá v prvních letech pouze na lonži proto, aby si osvojil správný a dokonalý sed a držení těla. Výcvik probíhá na školních koních pod dohledem zkušeného jezdce. V učebních osnovách je také historie a tradice školy.

Zhruba po čtyřech letech zhodnotí hlavní jezdec pokrok učňů, pokud se jedná o hodnocení pozitivní, stávají se pomocnými jezdci.

Pomocný jezdec dostane do opatrování mladého hřebce a zkušeného školního koně pro vystoupení ve školních čtverylkách. Na jízdárně pracuje pomocný jezdec pod dohledem prvního vrchního jezdce. Mladého hřebce i sebe musí pomocný jezdec vyškolit tak, aby byli oba schopni veřejného vystupování. K tomu je mu nápomocen zkušený jezdec a vrchní jezdec. Tato část výuky trvá asi 6 a více let, které od mladých jezdců vyžadují mnoho disciplíny, trpělivosti a empatie.

V součtu trvá kompletní výcvik učně k jezdcovi mezi 8 a 12 lety. Vzdělání dokončí pouze ti nejlepší, neboť cesta k výsledku je velmi dlouhá a náročná.

Kritéria pro přijetí jsou věk minimálně 16 let a ukončené vzdělání. Nutností je sportovní talent a kreativita, také velmi dobrá znalost jazyků, přičemž nejlépe angličtiny. Ideální výška uchazeče je 172 cm a samozřejmostí je štíhlá postava. Podmínkou je také licence jezdce od rakouské federace nebo jiná k ní ekvivalentní zkouška (Spanische Hofreitschule, 2015).

3.3.4. Institut français du cheval et de l'équitation – le Cadre noir Saumur

Současná jezdecká doktrína saumurské školy odděluje školní neboli akademické ježdění od ježdění sportovního, ovšem oboje postavené na jednotném vojenském základu.

Roku 1972 došlo k založení Národní jezdecké školy, která vznikla na základě jezdecké jednotky Cadre Noir. V roce 2010 vznikl Francouzský institut pro koně a jezdeckví, který vznikl spojením Národní jezdecké školy a Národního hřebčína, přičemž působí v gesci ministerstva sportu a ministerstva zemědělství (Neumann, 2011).

V listopadu 2011 byla Francouzská jezdecká tradice a tedy i Cadre Noir zapsána na seznam světového nehmotného kulturního dědictví UNESCO. Francouzské tradiční jezdeckví je uměním, které dominuje svým harmonickým souladem jezdce a koně. Je založeno na přirozenosti, znalostech a respektu. Ačkoliv na tradičním francouzském jezdeckví je postaven základ veškerého jezdeckého dění ve Francii, jeho nejčistší a nejvyšší formu lze vidět právě u příslušníků Cadre Noir v Saumuru. Společným znakem jezdců z Cadre Noir je navázání úzkého vztahu s koněm, založeného na vzájemném respektu a snaha o hledání a dosažení oné pověstné francouzské lehkosti. Francouzské tradiční jezdeckví zahrnuje znalosti a dovednosti v jízdě na koni, které se předávají z generace na generaci a tak se součástí kulturního dědictví stali i jezdci na koních. Hlavní náplní jezdecké školy v Saumuru je především reprezentace, vzdělávání jezdců i koní, prezentace francouzského jezdeckví a jeho šíření do světa (UNESCO, 2011).

O schopnosti udržet jednotný jezdecký předpis i v době soutěžního jezdeckví vypovídá skutečnost, že jeho udržení je společným zájmem Francouzské jezdecké federace i Národní jezdecké školy. Toto tvrzení potvrzuje i to, že se v Národní škole připravují elitní francouzští soutěžní jezdci, především jezdci všestrannosti (Neumann, 2011).

3.3.5. Federico Caprilli a jeho vliv na moderní jezdeckví

Moderní doba způsobila, že jednotlivci začali hledat cesty ke stále vyšším výkonům. Italský poručík Federico Caprilli, který se věnoval jak drezurnímu, tak i terénnímu ježdění, došel k několika závěrům díky pozorování koní skákajících ve volnosti. Zpozoroval, že koně při skoku vyklenou krk a hřbet, což aplikoval i při skoku s jezdcem. S překvapením zjistil, že kůň s odlehčeným hřbetem dosahuje podstatně lepších výsledků oproti staré skokové metodě.

Jezdec musel zkrátit třmeny a předklonit horní část těla tak, aby byl koni uvolněn hřbet a povolit otěž tak, aby mohl kůň natáhnout krk a hlavu. Caprilliho technika byla uznána až po jeho oslňujícím výkonu, kdy zdolal 2,08m vysoký skok. Caprilli zemřel jako velitel jezdeckého učiliště v Pinerollu v roce 1907.

Jeho následovníci postupně opouštěli drezurní propracování koně a spokojili se pouze s působivým stylem skoku, tak došlo ke zhoršení jejich výsledků (Adámek a kol., 1995).

3.4. Jezdeckví na našem území do roku 1948

Vojenskému jezdeckému školství byl položen základní kámen již za Rakouska-Uherska v Hranicích na Moravě.

Začátek vojenského školství v Hranicích na Moravě je datován na 1. 7. 1856, kdy byl otevřen Vyšší vojenský výchovný ústav, jenž zde působil do roku 1958. Následně zde byla otevřena Jízdní školní eskadrona. Jednalo se odbornou školu pro jízdní důstojníky. Po roce 1858 se v Hranicích vystřídalo několik dalších institucí jako např. Dělostřelecká akademie a Vyšší dělostřelecký kurz, Vojenská technická škola a roku 1975 zde byla otevřena Vyšší vojenská reálka, která přetrvala do roku 1918.

Od roku 1878 působila v Hranicích souběžně s Vyšší vojenskou reálnou školou i Jízdní kadetní škola, která vznikla sloučením jízdních kadetních škol ve Vídni, Praze, Pešti a Lvově. Hranické vojenské školy byly elitními ústavami, avšak Jízdní kadetní škola byla až do roku 1909 jediná. Vzdělání trvalo čtyři roky a slučovalo výuku klasického gymnázia a odborné školy pro přípravu důstojníků (Bednář, 2012).

Význam vojenských hiposložek se po 1. světové válce začal snižovat. Toho je důkazem skutečnost, že poslední velká jezdecká bitva se udála roku 1915. Výcvik vojáků a jejich koní se pomalu začínal orientovat k jezdeckví sportovnímu (Dušek a kol., 1999).

3.4.1. Československá jezdecká doktrína

Po první světové válce se v Československu teprve nastává období hledání vlastního systému výuky. Až získané zkušenosti na velkých mezinárodních závodech a olympiádách, dávají vzniknout vlastnímu československému jezdeckému stylu. Závěrem bylo přebrání prvků jak klasického evropského jezdeckví, tak i prvků italských (Adámek a kol., 1995). Ale než v českém jezdeckví pevně zakotvily italské prvky, uplynula poněkud delší doba. Ještě po roce 1918 se dle vojenských předpisů pro mužstvo nesměly skákat překážky vyšší než 80 cm, což svědčí o tom, že Caprilliho metody nebyly zprvu kladně přijímány (Dobeš, 1997). Moderní způsob italského skokového ježdění se k nám dostal až díky kpt. Poplerovi, který absolvoval jezdecké učiliště v Pinerollo (Adámek a kol., 1995).

Základem našeho jezdeckví se stal všestranný kůň, který je schopen shromáždění a zkrácení dle metod klasické školy a v terénu nebo ve skocích přejít do uvolněného, přirozeného držení (Jokl, 1977). Po zpracování nových metod jezdecké výuky byla mužstvu povolena výška skoku 1 metr (Dobeš, 1997).

Naše vysoké jezdecké učení předávalo všem svým žákům zásady německé i francouzské jezdecké školy a učitelé, kteří v Pardubicích působili, se později stali šířiteli zásad klasického jezdeckví i v civilních jezdeckých klubech (Jokl, 1977).

3.4.2. Organizace jezdeckví v Československé armádě

System vojenského vzdělání se stal postupem času natolik propracovaným, že na jeho úplném konci stáli ti nejlepší jezdci, trenéři a hipologové nejen na národní, ale i mezinárodní úrovni. Tohoto úspěchu však mohli dosáhnout pouze ti nejlepší, kteří během studia absolvovali mnoho teoretických a praktických zkoušek, jež často s koňmi nesouvisely. Armádní výcvik byl ucelený, systematický a stejný pro všechny.

3.4.2.1. Vojenská akademie Hranice

Výcvik ve Vojenské akademii mohl být zahájen buď po maturitě, nebo po škole pro záložní důstojníky. Výuka trvala dva roky, během kterých se vyučovaly různé teoretické i praktické předměty. Patřila mezi ně i jízda na koni a jízda šestispřežím. Na konci každého roku probíhaly zkoušky ze všech vyučovaných předmětů, včetně zkoušek praktických. Na závěr studia ve Vojenské akademii proběhly zkoušky komisionální. Zkouška z jezdecké zdatnosti se skládala z jízdárny a parkuru. Hodnocení probíhalo vyřazovacím způsobem tak,

aby bylo patrné, kdo je nejlepší. Po zdárném absolvování akademie získali vojáci hodnost poručík (Klement, 1988).

3.4.2.2. Aplikační škola

Aplikační škola byl jednoletý kurz navazující na vojenskou akademii. V aplikační škole byli vojáci připravováni pro funkci 1. důstojníka. Mimo teoretických předmětů zde probíhala ještě jízda koňmo. Jízda šestispřežím se na rozdíl od vojenské akademie již nevyučovala. Škola opět končila závěrečnými zkouškami, jejichž součástí byla i jízda na koni. Ta se skládala již nejen z předvedení na jízdárně a parkuru, ale navíc ještě z honební jízdy a malé steeplechase (Klement, 1988).

3.4.2.3. Ekvitace

Ekvitačních středisek bylo v Československu pouze pět, a to v Českých Budějovicích, Olomouci, Bratislavě, Košicích a jedna ekvitace pro důstojníky jezdeckva v Pardubicích. Roční výuka v ekvitaci byla vedena tak, aby vychovala prakticky a teoreticky vybavené absolventy pro výcvik důstojníků u útvarů, ve školách pro důstojníky nebo v ekvitacích. Specializace akademiků z ekvitace byla právě jízda na koni a jízda se spřežením, které také následně sami vyučovali.

Náplní ekvitace bylo téměř denní ježdění čtyř až pěti koní, jízda s dvojspřežím a čtyřspřežím a také hodiny teorie. Během absolvování ekvitace se vojáci učili, jak metodicky připravovat a usměrňovat výcvik jezdců pro soutěže parkurové, drezurní i soutěže všestranné způsobilosti. Absolventi ekvitace tedy museli bezpečně ovládat péči o koně, znát optimální podmínky pro jejich ustájení, krmné dávky a jejich složení. Museli být schopni samostatné úpravy nepravidelných kopyt, ovládat podkování koní. Též bezpečně znát postrojové součásti i jejich působení na koně, druhy zápřeže a jejich řízení ze sedla i kozlíku, stavbu kavalet, umělých i přírodních překážek. Výjimkou nebylo ani vedení výcvikových hodin různých skupin koní i jezdců, při čemž podmínkou výcviku bylo omezení možnosti úrazu koně i jezdce.

Závěrečné zkoušky probíhaly opět vyřazovacím způsobem a dva nejlepší absolventi byli přijati do Vyššího jezdeckého kurzu v Pardubicích (Klement, 1988).

3.4.2.4. Vyšší jezdecký kurz Pardubice

Do dvouletého Vyššího vojenského kurzu v Pardubicích byli přijímáni již jen ti opravdu nejlepší, tedy vždy dva nejlepší jezdci z každé ekvity a šest kvalitních jezdců mimo ekvity. Po třech měsících ve vojenském kurzu však mohlo zůstat pouze 12 frekventantů.

Denní náplní bylo ježdění pěti až šesti koní v různých odděleních. V dostihovém oddělení se trénovali dvou až tříletí plnokrevníci, dále probíhal trénink v oddělení remont a mladých koní po jednom roce výcviku. Také se zde připravovali koně pro soutěže parkurové, drezurní i soutěže všestranné způsobilosti. Koně v parkurovém oddělení byli frekventanty připravováni do nejvyšších parkurových soutěží, zatímco koně školní (drezurní) přicházeli do výcviku po dosažení stupně S až T a byli vyučováni frekventanty dále. Koně se učili přeskok každý cvalový skok, pasáž, piafu a další. Trénink ve Vyšším vojenském kurzu již tedy nebyl zaměřen na jezdce, ale na koně. Avšak jezdecká všestrannost frekventantů zde byla podmínkou. Jezdci povinně soutěžili v parkuru, drezuře i dostizích. Nebylo výjimkou, že během jediného dne sedlal jeden frekventant koně do parkuru a následně jiného do dostihu. Úkolem frekventantů bylo též zvyšování popularity jezdeckého sportu i pardubického učiliště. Nacvičovaly se různé skokové i drezurní čtverylky za doprovodu hudby, které se následně předváděly veřejnosti. Sobotní odpoledne bylo věnováno honebním jízdám za smečkou, které se konaly až do zrušení Vyššího vojenského kurzu v roce 1934.

Na závěr studia museli frekventanti vypracovat diplomovou práci na různá témata. Celkem šest let výuky ve vojenských kurzech bylo uznáno jako vysokoškolské studium. A tak absolventi Vyššího jezdeckého kurzu, kteří působili při ČSTV, byli uznávanými trenéry I. třídy. Absolventi byli též trenéry mezinárodně uznávanými a vyhledávanými, neboť jejich vzdělání se kvalitou rovnalo vzdělání v zahraničních vysokých jezdeckých školách, jako např. v Saumuru, Pinerollo či Tor di Quinto.

Absolventi se stávali učiteli jízdy ve Vojenské akademii v Hranicích, Aplikační škole, veliteli ekvitací či remontních středisek nebo učiteli v Jezdeckém učilišti v Pardubicích. Stát se učitelem v Pardubicích zpravidla znamenalo stát se i členem reprezentačního družstva a účast na mezinárodních závodech či dokonce OH (Klement, 1988).

3.4.3. Organizace meziválečného jezdeckého sportu

Dvacátá léta přinesla založení České jezdecké společnosti a byly pořádány první jezdecké závody. Roku 1923 se na klusáckém stadionu v Praze konaly první mezinárodní

závody. Rok poté prvně startovali naši jezdci v zahraničí a poté na Olympijských hrách v Paříži.

Roku 1929 byl založen Československý jezdecký svaz a o rok později se stal členem Mezinárodní jezdecké federace. Československý jezdecký svaz byl sjednocen se Sokolem a Ústředím selských jízd. Tehdy slučoval 88 oddílů s 5700 členy.

Do druhé světové války bylo jezdectví našeho území velmi úspěšné, hlavně díky vojenským jezdcům. Většina jezdců byla příslušníky Vojenského jezdeckého učiliště nebo absolventy vyšších jezdeckých kurzů.

Naši jezdci reprezentovali Československo nejen na mezinárodních závodech, ale i olympijských hrách. Nejčastějšími reprezentanty byli jezdci Hynek Býček, Josef Dobeš, Rudolf Popler či František Ventura (Dušek a kol., 1999).

3.4.4. Poválečné období

Druhá světová válka výrazně poškodila chov koní v Čechách na Moravě i na Slovensku. V Čechách se podařilo zachránit klisny zapsané v plemenných knihách, avšak značné množství koní bylo využito pro armádní účely. Na Moravě ovšem došlo k výrazným ztrátám jak na plemenných hřebcích, tak i chovných klisnách.

Po roce 1945, kdy došlo k rozpadu německé armády, zbylo na českém území mnoho koní, které bylo potřeba roztřídit na svodech a založit evidenci. Pro zemský chov se vybraly vhodné klisny, kterým byl přidělen vybraný hřebec v přípařovacím plánu. Kořistními či trofejními klisnami a původními klisnami z Čech byly doplněny stavy na Moravě. Též byl chov doplněn hřebci z Kladrubského hřebčína a také nákupy hřebečků ze zemského chovu. Kvalitní slovenské chovy zdecimoval rok 1945. Početní ztráty byly do roku 1946 nahrazeny, avšak vzápětí se ukázalo, že potřeba nebude tak veliká a tak stavy koní opět získaly sestupnou tendenci (Lerche, 1959).

3.5. Období po roce 1948

Díky výraznému vzestupu mechanizace započalo definitivní vytlačování koní z vojenského, hospodářského i společenského života. Koně mizeli z armády i zemědělství. Došlo proto k prudkému poklesu stavu koní, který byl zaznamenán již v roce 1947. V roce 1951 byl stav koní 379 000 ks a v roce 1966 již jen 104 179 ks. Do roku 1970 poklesl stav koní na pouhých 75 152 kusů koní. Do roku 1989 bylo zlikvidováno téměř 400 tisíc koní.

Přesný přehled stavů koní od roku 1921 do roku 2014 se nachází v tabulce 1 (Český statistický úřad, 2015).

V jednotných zemědělských podnicích se koně využívali pouze pro práce, kde stroje nebyly dokonale využity nebo je nebylo možno využít vůbec. Též byl kůň využit v případě, že v dané práci byl výkonnější nežli stroj. K takovýmto pracím patřila např. práce na zamokřených pozemcích, ve svahovitém terénu či při přibližování dřeva v nepřístupném terénu. Avšak využití strojů rapidně převládalo a koně byli téměř vytlačeni.

Využití koní pro jezdecký sport je po roce 1948 nedoceněným, neboť tato činnost nepřinášela kolektivnímu hospodářství výnosy. Nakonec i v období kolektivizace se našli nadšenci, kteří dokázali přesvědčovat k tomu, že jezdecký kůň je pro zemědělství užitečným. Jezdecký kůň měl být pro mladé lidi lákadlem do zemědělské sféry a stát se zdrojem zábavy v jejich volném čase. V sedmdesátých letech se konečně rozvinula i myšlenka výdělku díky chovu jezdeckých koní. V blízkosti měst by mohly být vybudovány veřejné jízdárny a tak podpořit ekonomiku státních statků, příliv mladých lidí do zemědělství i jezdecký sport (Pilišek, 1971).

3.5.1. Jezdectví po roce 1948

Po druhé světové válce byl obnoven Československý jezdecký svaz, který dokázal rychle navázat na předchozí tradici. Jezdectví se vracelo do původních kolejí. Roku 1949 bylo uspořádáno první mistrovství republiky v jízdě na koni v Karlových Varech.

Zrušení Vojenského jezdeckého učiliště roku 1950 zasáhlo do dalšího vývoje jezdeckého sportu na našem území. Další vzdělávání jezdců je závislé již pouze na osobnostech. Původní armádní jezdci naštěstí ještě ovlivňovali výcvik, ale byli po dlouhá desetiletí jediným zdrojem kvalitních hipologických informací. Bohužel se však vytratil ucelený předpis (doktrína). Metodická příprava probíhala pouze za velmi malé podpory sportovního svazu pomocí metodických dopisů, ale jezdeckví výrazně trpělo státním přehlížením, které se z ideologických důvodů dívalo na jezdeckví jako na buržoazní společenský přežitek minulosti. Taková metodická příprava sportovců, cvičitelů a trenérů, jaká byla známá z armády, byla spíše výjimkou. (Dušek a kol., 1999).

3.5.2. Významné osobnosti předávající své zkušenosti

3.5.2.1. František Ventura

František Ventura se narodil 27. 10. 1895 ve Vysokém Mýtě. Absolvoval gymnázium a následně nastoupil na Právnickou fakultu UK v Praze, ovšem roku 1915 narukoval do armády k jezdecku. Do konce války se vypracoval až na velitele eskadrony a získal hodnost poručíka. Brzy se stal učitelem jízdy ve vojenských jezdeckých školách v Hranicích, následně Hodoníně a Pardubicích.

Ještě před svou první výhrou ve skokové soutěži roku 1922 se učil pod vedením francouzských trenérů drezuře i parkuru. V rámci příprav na olympijské hry v roce 1924 byl odeslán do jezdecké školy v Saumuru. Olympijských her v Paříži se ale díky zlomené ruce nezúčastnil.

Po trvalém přesunu Hodonínského učiliště do Pardubic se setkal František Ventura s koněm Eliot. Po krátké přípravě společně tato dvojice vytvořila nový československý rekord, při kterém překonala překážku o výšce 183 cm (Kolář, 1999; 2012).

V roce 1928 se Ventura s Eliotem účastnili OH v Amsterdamu, kde základní parkur absolvovalo čistě pouze sedm dvojic. Prvním rozeskakování zvládla bez chyby pouze československá, francouzská a švýcarská dvojice. Druhé rozeskakování již rozhodovalo o medailových pozicích a jediný Ventura s Eliotem absolvovali bez jediného zaváhání (van Rosemm, 1928). Do Československa tak putovala teprve historicky třetí olympijská medaile. Ventura se stal jediným jezdcem v dějinách Československé i České republiky, jenž dosáhl až na medailové umístění v olympijském jezdecku.

Sportovní kariéru ukončil necelé dva roky po olympijském vítězství. Posléze se věnoval jezdeckým reprezentantům a roku 1936 se zúčastnil olympijských her v Berlíně jako rozhodčí. V roce 1938 odešel z armády do výslužby, po válce se do aktivní služby vrátil, ale v 50 letech byl opět penzionován. Následně byl politicky perzekuován a potýkal se s existenčními problémy (Kolář, 1999; 2012).

3.5.2.2. Mjr. Josef Dobeš

Major Josef Dobeš se narodil 5. 7. 1904 v Přezleticích u Prahy. Od dětství pracoval s koňmi, což mu vydrželo až do smrti. Své jezdecké umění rozvíjel nejprve ve vojenské akademii v Hranicích na Moravě a později ve vyšším kurzu učitelů jízdy v Pardubicích. Josef Dobeš byl jedním z posledních žáků Rudolfa Poplera.

Zapsal se do historie našeho jezdeckého sportu mnoha reprezentačními starty i odbornými články a přednáškami, také čtyřmi jezdeckými učebnicemi, které jsou v mnoha ohledech dodnes aktuální.

Jezdeckou kariéru musel nedobrovolně přerušit díky válce a následnému uvěznění komunisty. Ale i po tomto výpadku se dokázal dostat opět do vrcholné sportovní formy a ve svých 55 letech vyhrát na národním šampionátu stříbrnou medaili (Jezdec, 2015).

Josef Dobeš se i v penzi věnoval výcviku jezdců a mnoha dalším aktivitám. Jeho vitalitu jen potvrzuje fakt, že i v době, kdy mu bylo přes osmdesát let, dokázal se vyhoupnout do sedla koně a svým svěřencům předvést, co po nich vyžaduje. Major Josef Dobeš zemřel 28. 9. 1985 (Dobeš, 1997).

3.5.2.3. Plk. Josef Klement

Plukovník Josef Klement se narodil 4. 7. 1907. Dětská léta prožil ve Staňkově u Domažlic a koním se věnoval od dětství. V 18 letech nastoupil do vojenské akademie, ve dvaceti absolvoval aplikační školu a následně Ekvitaci i Jezdecké učiliště v Pardubicích. Po studiu působil jako velitel remontního výcvikového střediska v Praze.

Josef Klement absolvoval během svého života mnoho jezdeckých závodů včetně dostihů. Roku 1937 byl s Josefem Dobešem a Ladislavem Růžičkou převelen do jezdeckého učiliště v Pardubicích, kde působil jako učitel jízdy a člen reprezentačního družstva, které se připravovalo pod vedením plukovníka Otta na mezinárodní závody v Bukurešti. Josef Klement byl členem reprezentačního družstva i v poválečném období. V roce 1948 se kvalifikoval Josef Klement i Josef Dobeš na olympijské hry v Londýně. Tam ale naši jezdci nakonec nejeli. Klement byl pověřen velením a zároveň trénoval jízdu na koni s reprezentanty v moderním pětiboji pro ZOH 1948 ve Sv. Mořici a LOH v Londýně.

Po převedení z armády do zálohy se Josef Klement věnoval výzkumné činnosti v Československé akademii zemědělských věd, kde pracoval ještě s Josefem Dobešem a Františkem Lechnerem.

Kromě sportovní a trenérské činnosti se Josef Klement zapsal do historie českého jezdeckví a hipologie rozsáhlou publikační činností (Klement a kol., 1988).

3.5.2.4. Miroslav Balcar

Miroslav Balcar patřil od 70. let 20. století k významným osobnostem našeho jezdeckého sportu. Jako významný trenér byl spojován se severomoravským jezdeckvím i

jezdectvím v Praze. Mezi jeho svěřence patřil např. Edmunt Letečka, Zdeněk Krpela či pražští jezdci Luboš Vondráček, Tomáš Navrátil a Irena Vokounová (Hůlková). Úspěchy slavil i v severočeském kraji v TJ Bořeň Svinčice a nakonec i v Lounech (Jezdec, 2015). Zde je o Miroslavu Balcarovi dodnes slyšet mnoho dobrého, což ostatně dokládá i každoroční pořádání Memoriálu Miroslava Balcara v Lounech.

3.5.2.5. Jiří Pecháček

Zřejmě nejzajímavější osobností moderního jezdeckví je Jiří Pecháček. Již v roce 1961, ve svých osmnácti letech, reprezentoval ČSSR. V ČR je jediným skokovým jezdce, který se stal držitelem zlatého odznaku FEI. Ten získal za absolvování padesáti Pohárů národů. Na vrcholu své výkonnosti byl připraven na start na OH v Moskvě, kterých se však díky byrokracii socialistického sportu zúčastnit nemohl.

Po skončení jezdecké kariéry se Jiří Pecháček věnuje trenérské práci, již řadu let se věnuje vedení Sportovního centra mládeže. I jako trenér vévodí české jezdecké scéně, neboť právě jeho svěřenci sbírají medaile na národních šampionátech. (Jezdec, 2015)

4. Moderní jezdeckví

Jezdeckví bylo až do konce 40. let 20. století takřka pouze armádní záležitostí (Kollář, 2012). Mezi lety 1945 a 1960 reprezentovali naši jezdci republiku 13krát a v roce 1960 se zúčastnili olympijských her v Římě. V tomto období však jen doznívala sláva armádních jezdců, kteří startovali za civilní oddíly nebo státní plemenářské podniky.

Jezdecký sport prošel mnoha změnami a na konec byl zařazen pod hlavičku Československého svazu tělesné výchovy. V rámci jednotné tělovýchovné organizace se stabilizovaly jezdecké oddíly a v 60. letech došlo ke kvalitativnímu rozvoji jezdeckého sportu. Do sedmdesátých let bylo vybudováno několik jezdeckých zařízení, někteří naši reprezentanti se zúčastnili několika zahraničních konkurů. V krátkém politickém uvolnění v 60. letech se československá reprezentace účastnila i soutěží v centru jezdeckého sportu světa v Cáchách.

Sedmdesátá léta pak přinesla kvantitativní rozvoj díky jezdeckým klubům SSM při zemědělských podnicích. Toto období bylo i obdobím přípravy pro start družstva na OH 1972 v Mnichově, jehož se ovšem naše družstvo opět nedočkal.

Naši jezdci také poprvé startovali na mistrovství Evropy ve skákání v roce 1977 ve Vídni, v roce 1979 v Rotterdamu a na MS 1978 v Cáchách. Těchto akcí se zúčastnili naši přední jezdci a zasloužilí mistři sportu dr. Hanulay, J. Pecháček a ing. Glatz a právě při těchto výjezdech do zahraničí získali zkušenosti pro start na OH v Moskvě roku 1980. Jak již bylo řečeno, naši jezdci se OH opět nezúčastnili (Dušek a kol., 1999). Veškeré starty v západní Evropě byly ovšem spojeny s neuvěřitelnou administrativně politickou náročností a tyto ojedinělé soutěžní výlety mezi evropskou a světovou elitou byly odsouzeny ve většině případů k nezdaru. Ačkoli se jezdeckému sportu na našem území začalo dařit lépe, život za železnou oponou přinášel našim kvalitním jezdcům velká příkoří. Nejen zrušené starty na olympijských hrách, ale i výjezdy na mezinárodní závody a to i do komunismu spřátelených zemí. (Jezdec, 2015)

4.1. Kůň jako sportovec

Druhá polovina 20. století přinesla změnu pohledu na koně. Nepotřeba jeho využití k práci vedla k rapidnímu snižování stavů koní. Byla vypracována ČSN 466310, která mimo jiné rozdělovala koně na mnohostranně užitkový, jednostranně užitkový sportovní a jednostranně užitkový tažný typ. Toho času bylo již jasné, že směr chovu koní se vydává novou cestou a využití koní se stane především záležitostí volného času. Šedesátá léta

přinesla nárůst zájmu o jezdecký sport a tak došlo i k nárůstu zájmu o sportovní koně. Kůň si tedy dokázal najít nové využití a postupně se z pracovního zvířete stává sportovec (Misař a Jiskrová, 2005).

4.2. Zaměření výcviku i chovu pro sport

Nárůst zájmu o jezdecký sport s sebou přináší i zájem o koně sportovního typu a tak se podnítila i snaha o typovou přestavbu českého teplokrevníka. Produkci sportovních koní zajišťovali státní hřebčiny a hřebčince. Mezi nejvýznamnější producenty sportovních koní patřily dva hřebčiny, a to hřebčín v Albertovci a Netolicích.

Státní hřebčín Albertovec byl nejvýznamnějším v produkci sportovních koní v období 60. a 70. let (Misař a Jiskrová, 2005). Hřebčín v Albertovci byl přemístěný bývalý vojenský hřebčín z Hostouně a základ chovného stáda tvořily ušlechtilé hostouňské klisny. Dále se na rozvoji stáda podílely klisny kořistní, které byly bez známého původu. Jako plemeníků se využívalo hřebců plnokrevných, trakénských a polokrevných. Významnými hřebci působícími v albertoveckém chovu byli např. Furioso XIV, Przedswit III, Przedswit VII atd. Zvýšená poptávka po sportovních koních vedla k využívání importovaných plemeníků, z nichž někteří založili v českém teplokrevném chovu linie (Lerche, 1959).

Druhým nejvýznamnějším producentem sportovních koní byl státní hřebčín v Netolicích, kde bylo v 50. letech umístěno stádo klisen pro produkci sportovních koní. Ovšem později byl nucen chovat koně pro hospodářské účely na základě mohutného českého oldenburského koně. Díky zachování fragmentu původního stáda polokrevných klisen byl chov sportovních koní zachován a následně zveleben. Polokrevné klisny byly připouštěny především plnokrevnými hřebci Havel, Div, Hugben a dalšími. Díky poptávce po mnohostranně užitkovém teplokrevníkovi s převahou jezdeckého typu se do Netolic začali dovážet plemeníci. V 80. letech byl netolický hřebčín významným producentem jezdeckých i sportovních koní, přičemž si zachoval význam v chovu koní chladnokrevných (Misař a Jiskrová, 2005).

Nejen chov koní podlehl sportovnímu trendu. Využití koně pro sportovní účely změnilo i způsob výcviku jezdců. Výcvik se nejen zjednodušil, ale i zbavil vojenské tvrdosti. Začal se využívat různých sedů, ověřených v daných disciplínách. Klasický, původně vojenský sed, se dnes využívá při drezurním ježdění. Ovšem dříve se používal i ke skákání, jízdě v terénu i dostizích (Dobeš, 1997).

4.3. Bulvarizace jezdeckví

V současné době se o koně a sportovní jezdeckví zajímá mnoho lidí. Ne všichni pocházejí ze zemědělských rodin tak, jak tomu bylo kdysi. Dnes již nejsou samozřejmostí fundované znalosti o koních. Mnoho lidí získává své znalosti pomocí médií, která by se měla snažit o objasňování a vytváření veřejného mínění. Diváci ať už u televizních obrazovek či přímo na závodních kolbištích by měli být schopni rozpoznat např. hrubé zacházení s koněm (Heuschmann, 2008).

Důkazem toho, že jezdeckví se rozmohlo i do řad laické veřejnosti je i Česká televize, která zvýšila od roku 2010 počet vysílaných pořadů o více než 500%. V roce 2011 se z původních deseti pořadů počet znásobil na 21 a roku 2014 bylo odvysíláno dokonce přes 60 pořadů z jezdeckví. V roce 2015 bude odvysíláno na 50 pořadů a další jsou ještě v jednání. (Česká jezdecká federace, 2015)

4.4. Účast a kvalifikace na OH jako vrchol sportu

Jezdeckví se na moderních olympijských hrách objevilo v roce 1912 ve Stockholmu. Poprvé byla myšlenka na zařazení jezdeckví do olympijských her přednesena na zasedání Mezinárodního olympijského výboru v Athénách v roce 1906. Návrh přednesl švédský zástupce hrabě Clearence von Rosen, který přikládal jezdeckví velký význam. Pro velkou náročnost na finanční a technické zabezpečení se jezdeckví objevilo po dlouhých jednáních na OH až po šesti letech od přednesení prvního návrhu.

Finální program vypadal v roce 1912 následovně:

I. Soutěž military – kombinovaná soutěž týmů a jednotlivců se skládala z:

- a. Distanční jízdy dlouhé 55 km a z toho
- b. Cross country o délce 5 km
- c. Individuální jízda steeplechase
- d. Skoková soutěž
- e. Jezdecká soutěž

II. Jezdecká soutěž – určená jednotlivcům

III. Skoková soutěž

a. Individuální

b. Týmová

V období světových válek, tedy v letech 1916, 1940 a 1944 se olympijské hry nekonaly (Bergvall, 1913).

4.4.1. Jezdectví na OH do roku 1945

Do roku 1948 bylo jezdeckví na olympijských hrách záležitostí armádních jezdců. Do 2. světové války dominovali olympijským hrám Švédové, kteří se při každých OH umístili na medailových pozicích a mezi lety 1912 a 1936 nasbírali celkem 25 olympijských medailí. Druzí v počtu medailí získaných do 2. světové války jsou němečtí jezdci, ti se ovšem umístili na medailových pozicích v letech 1928 a 1936 s celkovým počtem 14 medailí. Deseti medailových umístění dosáhlo Nizozemí, které se na medailových pozicích umístilo při každých OH, vyjma roku 1912. Devíti medailovými pozicemi se mohla pyšnit Francie, která tato ocenění nasbírala při OH v letech 1928, 1932 a 1936. Více než pět olympijských umístění do 2. světové války získala již jen Itálie. V letech 1920 a 1924 vyhrála celkem 7 olympijských medailí (tabulky 6 - 11).

Jezdci Československa se poprvé účastnili olympijských her 1924 v Paříži. V olympijském jezdeckví sice nebyli až natolik úspěšní, aby se mohli pyšnit pravidelnými medailovými pozicemi, avšak do 2. světové války se olympijských her pravidelně účastnili. Největším úspěchem Československého jezdeckví se stalo vítězství Františka Ventury s Elitoem v roce 1928 v parkurovém skákání. Jako jeden ze tří jezdců dokázal absolvovat celý kurz i první rozeskakování bez jediné chyby. Druhé rozeskakování prošel Ventura též bez chyby na rozdíl od francouzského a švýcarského jezdce (Bergvall, 1913).

Rok 1928 nebyl úspěšný jen pro Františka Venturu, ale i např. pro Emanuela Theila, který se umístil na pátém místě a Ottu Schöringera na desátém místě v olympijské drezuře. (van Rosemm, 1928)

V roce 1932 se českoslovenští jezdci olympijských her v Los Angeles neúčastnili a nebyli jediní. Cesta evropských jezdců do zámoří byla v té době značně komplikovaná. Proto roku 1932 startovalo na OH ve všestrannosti pouze devět závodních dvojic ze čtyř států. Ve skocích soutěžilo 11 dvojic, z nichž dokončilo jen pět. Drezurní soutěže se účastnilo celkem

10 dvojic ze čtyř států, bez jediné medaile zůstal toho roku pouze Mexičan G. Jaramillo (Browne, 1933).

V roce 1936 na OH v Berlíně se umístilo naše družstvo ve všestrannosti (Dobeš, Procházka, Bureš) na čtvrtém místě, toto umístění bylo ale v kategorii družstev poslední (Richter, 1937).

4.4.2. Jezdectví na OH po roce 1945

První olympijské hry v poválečném období byly válkou ještě výrazně ovlivněny. V roce 1948 při hrách v Londýně odebrala FEI z drezurní zkoušky piafu a pasáž, aby nebyly některé národy, které byly válkou výrazně zasaženy, v nevýhodě. V poválečném období dominovali na olympijských hrách téměř jen důstojníci. Čím dál více ale pronikali do sportu i civilní jezdci a lesk vojenského jezdeckví se pomalu ale jistě ztrácel (Burghley, 1951).

V roce 1952 se v olympijské drezuře, potažmo v olympijském jezdeckví, poprvé objevila žena. Tedy Lis Hartel, která hned při svém prvním startu obsadila 2. místo. Od té doby se počet žen v jezdeckém sportu výrazně navyšuje, a to především v drezuře. Od roku 1984 není výjimkou, aby se na medailových postech, umístily pouze ženy. Do současnosti tomu tak bylo celkem šestkrát (tabulky 13-27).

Ovšem naše země se takovými úspěchy, jako sklízí na olympijských hrách něžné pohlaví, rozhodně pyšnit nemůže. Ba naopak. Během vlády komunistického režimu se naši jezdci zúčastnili olympijských her jen jednou, roku 1960. V drezuře startoval František Šembera, který se umístil na 14. místě ze 17 startujících dvojic a všestrannost nedokončil Fero Hružik (tabulka 15).

Až v po revoluci se na startu olympijského parkuru objevil Jiří Pecháček. Jeho start byl spíše výrazem změny politického směru České republiky i ve vztahu k jezdeckví a tak ani tento start nebyl úspěšný. Jiří Pecháček parkur nedokončil. Další jezdec se probojoval na olympijské hry až v roce 2004, kdy startoval ve všestrannosti Jaroslav Hatla a obsadil 22. místo. Hatla se objevil i na OH v Pekingu (tabulky 23,26,27).

4.5. Absence organizované výuky a uceleného předpisu

Armádní jezdeckví mělo na Československou jezdeckou doktrínu zásadní vliv. Po jejím vytvoření a usazení se začaly dostavovat výsledky v podobě účastí na mezinárodních konkurech a olympijských hrách. Armáda naší jezdeckou doktrínu udržovala a systematicky

předávala dalším generacím stejně, jako tomu tak činí národní jezdecké školy. V armádě k tomuto účelu sloužil propracovaný systém jezdeckého vzdělání a přípravy koní, z jehož koloběhu vycházeli jezdci a trenéři na světové úrovni.

Ovšem zásadní změnu prodělalo jezdectví po roce 1950, kdy byla jezdecká učiliště zrušena a zkušenosti a vědomosti se začaly předávat pouze osobnostně a ucelená výuka se systémem zkoušek nebyla doposud nahrazena. Jezdecká doktrína se začala postupně rozpadat. Českému jezdectví zároveň chybí tradice, která byla např. ve Francii po staletí budována.

V současné době zde není žádná instituce, která by dokázala přinést do jezdecké výuky ucelený systém.

Absence organizované výuky, uceleného předpisu a tradice se projevuje i na výsledcích mezinárodních soutěží a kvalifikací na olympijské hry.

5. Vlivy působící na kvalitu jezdce

Protože jezdeckví je sportem, kde je výkon ovlivněn dvěma živými tvory, je velký důraz kladen jak na koně, tak i na jezdce.

Způsob výcviku je různý a v detailech se liší podle prostředí, kde jezdecký výcvik probíhá, podle kvality a zkušeností instruktorů a trenérů a také podle koní a časových možností jezdců apod. (Bláha, 1984).

5.1. Psychické vlastnosti jezdce

Psychické vlastnosti jezdce jsou jedním z velmi důležitých faktorů ovlivňujících výkon dvojice.

Talent je velkou výhodou ve všech oblastech, nejen v jezdeckví. Ovšem pokud je jezdec charakterově vratký ani sebevětší dávka talentu mu nedokáže pomoci. V praxi lze sledovat, že i méně talentovaný člověk může být lepším jezdcem než člověk s vratkým charakterem. Již mnoho jezdců ztroskotalo, neboť nedisponovalo morální silou na požadavky vyššího výcviku.

Přednostmi jezdce je promyšlené, svědomité a důsledné jednání. Takový člověk je většinou úspěšný, protože nedělá jen to, co se mu líbí. Člověk by měl být skromný a dokázat kriticky zvážit své vlastní schopnosti. Též dokázat snášet porážku od lepších, ale i horších jezdců. Je nutno, aby každý jezdec měl na paměti, že několik vítězství není důkazem odbornosti ve sportu, ale člověk se může ještě mnoho přiučit jak od zdatnějšího, tak i slabšího jezdce. Úspěchu v jezdeckém sportu může dosáhnout pouze takový člověk, který pilně jezdí, neustále přemýšlí a kontroluje sama sebe i koně.

Technicky dobrým jezdcem se člověk nemůže stát ze studia odborné literatury. Teorie a praxe se musí doplňovat. K osvojení praxe je nutno být pilný, vytrvalý, poctivě se snažit o zdokonalení a disponovat přísnou sebekontrolou. Bez těchto vlastností může mít jezdec sebelepšího cvičitele, ale ani ten mu pak nedokáže pomoci (Adámek a kol., 1995).

Jednou důležitou stránkou psychologie v jezdeckví je motivace. Jedná se o vnitřní či vnější faktor či soubor faktorů, které usměrňují lidské chování a jednání pro dosažení určitého cíle. Motivy zapřičiňují určité chování a za jejich základní formu jsou pokládány potřeby. A potřeby vedou člověka k jejich uspokojování. Motivace může být vnitřní nebo vnější, ale nejčastěji bývá kombinací obou. Vnitřní motivací je např. potřeba poznávat či potřeba seberealizace. Naopak vnější motivace je dána působením vnějších faktorů, kterou může být odměna či pochvala. (Emmert, 2003)

5.2. Kůň

Jedním z faktorů, který velmi významně ovlivňuje kvalitu jezdce, je výběr vhodného koně. Vhodnost koně lze posoudit dle využití, ke kterému je kůň určen.

Kůň pro základní výcvik

Kůň pro výcvik začátečníků by měl být klidný, spolehlivý a snadno jezditelný, přičemž pohlaví koně není rozhodující. Vhodnějšími jsou koně starší a zkušenější (Bláha, 1984). Koně určené pro výuku začátečníků musí mít klidný a vyrovnaný temperament, který přispívá k podpoře dosažení klidného a vyrovnaného jezdcova sedu. Pokročilejší jezdec by měl mít možnost vyzkoušet i temperamentnější a citlivější koně.

Koně, kteří jsou určeni k výuce skákání, musí mít sami dostatek zkušeností a dokázat odhadnout odskok.

Koně určené pro základní výcvik jsou často velmi zatěžováni, a proto je vhodné věnovat jim zvýšenou péči. Protože se na koních střídá mnoho začátečníků či pokročilých, je nutné, aby si na tyto koně občas sedl učitel jízdy nebo jiný zkušený jezdec a prozkoušel jejich uvolněnost a prostupnost. V případě, že bude objevena chyba, musí ji napravit. V zásadě platí, že k nezkušenému jezdcovi nepatří nezkušený kůň (Fráter a kol., 1998).

Učitel jízdy má přidělit koně na základě znalosti vlastností koní i jezdců, zkušeností a znalostí výcviku. Také by měl soudit dle jezdcovy velikosti, hmotnosti, obratnosti, pružnosti a stupně temperamentu. Měl by být schopen vytvořit vhodný pár. Z hlediska výcviku je vhodné jezdcům koně měnit. V případě zájmu o koupi koně by měl být učitel jízdy schopen poradit při výběru toho vhodného (Bláha, 1984).

Kůň do skokových soutěží

Předpokladem koně do parkuru je ukončený základní výcvik a věk kolem pěti let. Vhodnost koně lze částečně posoudit dle exteriéru, který ale nebývá vždy určujícím. Důležité jsou taktéž povahové rysy jako ochota, nebojácnost, vrozený respekt z překážky a šikovnost při skoku. Koně s výborným exteriérem a obrovským talentem však nemohou být výbornými skokany v případě, že jejich psychické vlastnosti na to nestačí. Pokud je jinak vynikající technik nervózní a lekavý, nikdy nebude dobrým skokanem. Kvalitní skokani, ovšem pokažení nesprávným výcvikem se velmi špatně napravují.

Původ koně není vždy rozhodující, ale je nutné k němu přihlížet. Málo ušlechtilí koně většinou nestačí ani na požadavky středních soutěží. Původu je vhodno věnovat pozornost v případě, že se jedná o potomka po hřebci, který se vyznačuje nadáním ve skocích a dobrým charakterem. Kůň není od přírody skokanem a vynikající výkony jsou výsledkem individuálního nadání koně, správného systematického tréninku a umění jezdce.

Dobrého skokana nelze nikdy připravit pouze díky skákání. Je kladen velký důraz na jeho jezditelnost získanou již během základního výcviku, která se stále musí zdokonalovat drezurou a prací na menších překážkách. Při práci na malých překážkách jsou stejně důležité drezurní cviky jako chování koně před překážkou, nad ní i za ní (Dobeš, 1997).

Kůň pro všestrannost

Pro zkoušku všestranné způsobilosti jsou vhodné koně, kteří v základním výcviku projevují klid, nebojácnost, ochotu skákat, vytrvalost a dostatečnou rychlost. Předpokladem je ukončený základní výcvik a věk minimálně pět let, kdy je vyvinuto svalstvo, šlachy i klouby. Kůň musí být fyzicky i psychicky na výši, aby zvládl požadavky drezurní i terénní zkoušky a dobře skákal v parkuru (Dobeš, 1997).

Kůň pro drezuru

Výběr koně pro drezuru je o něco horší než v ostatních disciplínách. Kůň musí mít od přírody čisté pravidelné, výrazné a pružné chody, chuť jít dopředu a správnou anatomickou stavbu. Ovšem někdy lze mnoho vad napravit správným tréninkem. Kromě anatomických a pohybových předností musí být kůň pro drezuru hezký s pravidelnými odznaky, neboť právě ty při posuzování chodů či nesení hlavy zkreslují (Dobeš, 1997).

Vzdělaný kůň

Pro každé odvětví sportovního jezdeckví je vhodný jiný kůň a také způsob jeho správného tréninku. Ovšem nikde není uveden rozdíl mezi koněm vytrénovaným a vzdělaným. Což může vytvářet problém v pochopení onoho správného tréninku (Dobeš, 1997).

Pro každého jezdce je nejlepší vzdělaný kůň, který je schopen jezdcovi ukázat cestu, jak dané cviky provádět správně a upozornit na provedení špatné. Ovšem ke vzdělanému koni vede cesta přes vzdělaného trenéra. Je dobré mít stále na paměti, že jízda na koni má být radost jak pro koně, tak i pro jezdce. Na to se v dnešní uspěchané době rádo zapomíná. Snadno se pak sahá k násilným pomůckám, které koně v lepším případě vycvičí, ovšem nikdy

nevysvětlí. Často bývá neschopnost jezdce, případně i trenéra, sváděna na koně (Schöffmann, 2006).

5.3. Ekonomické vlivy

Ekonomika v současném jezdeckví hraje velmi významnou roli. V případě výcviku jezdce se jedná především o náklady spojené s tréninky a sportovní kariérou. Pro úspěšné absolvování základního výcviku je vhodnější mít koně půjčeného pro jednotlivé hodiny jízdy z jezdecké školy. Ovšem myšlenku na sportovní jezdeckví je dnes nutno spojit s koupí vlastního koně.

5.3.1. Ceny výcviku

Cena výcviku jezdců podléhá volnému trhu, tedy trhu bez státního zásahu a regulace. Při tvorbě ceny se jedná o tzv. volnou hospodářskou soutěž, kdy není použito násilí proto, aby se zabránilo konkurenci. Cena je výsledkem nákupních a prodejních rozhodnutí, tedy dobrovolných transakcí.

Z výše uvedeného vyplývá, že cenu si určují sami učitelé jízdy, ovšem cenové relace nejsou určeny jejich kvalitou, nýbrž jejich rozhodnutím o výši nastavené ceny a ochotě zákazníků za poskytované služby platit. (Rothbard, 2006)

V současné době se pohybují ceny výcviku jezdce kolem 300,- – 500,- Kč. Průměrná cena v jezdeckých školách evidovaných u ČJF se pohybuje okolo 400,- Kč. Pro posouzení průměru byly vybrány subjekty vedené pod ČJF, které mají jako vedoucího výcviku uvedenou osobu s kvalifikací trenér. Školy jsou z celé ČR.

Průměrná cena na místech, kde je možno podstoupit jezdecký výcvik a nejsou vedena pod ČJF se pohybuje kolem 350,- Kč. Pro určení průměru bylo náhodně vybráno 10 míst, kde probíhá výcvik a nejsou vedena v seznamu škol u ČJF a nemají tedy veřejně uvedenou osobu provozující výcvik, tedy ani její kvalifikaci.

Průměrná cena u subjektů, které nejsou vedeny v seznamu škol, je o 50,- Kč nižší, což ovšem nemá v ČR žádný informativní charakter a tudíž jezdci nemohou brát cenu jako ukazatel kvality výcviku v jednotlivých místech, kde se jezdeckví vyučuje (tabulka 28).

5.3.2. Ceny koní a jejich kvalita

V současné době je český trh zaplaven koňmi. Pořídit ale kvalitního koně pro začínající závodní jezdce je vcelku problém. Při nynější masovosti jezdeckého sportu, kdy se na kolbištích předvádějí stovky koní, by se na trhu měla objevit řada příjemných koní vhodných pro výcvik začátečníků. Systém by měl produkovat starší koně ustálené na výkonnostně nižších stupních soutěží. Tak to ovšem není.

Z inzertního serveru bylo vybráno 50 teplokrevných koní. Z tohoto vzorku se jednalo o čtyři koně pro jiné než sportovní a rekreační ježdění, tedy o společníky k dalším koním či koně s vadami. Jejich cena se v průměru pohybuje kolem 21 000,- Kč. Další byli koně vhodné pouze pro rekreaci, těch se vyskytlo ve vybraném vzorku devět. Jejich průměrná cena činí 44 750,- Kč a u pěti z nich nebyla uvedena cena. Ve vzorku se vyskytli dva koně vhodné do vysokého sportu, kteří nejsou určeni začátečníkům. Jejich cena nebyla uvedena. Nejvíce koní ve vzorku bylo mladých do pěti let. Ti zastoupili vzorek v počtu 29 při průměrné ceně 73 340,- Kč. Z toho u 12 z nich nebyla uvedena cena. Kone vhodné pro začátečníky s výkonností do nižšího sportu se objevilo ve vzorku pouze šest. Průměrná cena za tyto učitele se pohybuje na 127 330,- Kč a z toho u tří nebyla uvedena cena. (Equichannel, 2015)

5.3.3. Náklady spojené s vlastním koněm

V současnosti je nejvyšším nákladem v jezdeckém sportu vlastní kůň. V případě, že je opomenut pořizovací náklad na koně, stále zbývají pravidelné měsíční výdaje spojené s životem koně, jako je ustájení, krmení, pravidelné kování atd. Dále vznikají jednorázové náklady spojené se závody, tedy úhrada členského poplatku, licence koně i jezdce, očkování, veterinární péče, startovné na závodech a doprava.

Ze součtu výše zmíněných položek vyplývá, že soutěžní jezdectví není určeno všem sociálním vrstvám v ČR.

5.3.3.1. Ustájení

Ustájení ve stáji je v případě sportovních koní či koní využívaných pro intenzivní výcvik jezdců více méně standardem. Kůň má tak zajištěnou všestrannou péči i potřebný klid. Majitel koně má jasnou představu o množství pohybu, složení krmné dávky atp. (Edwards, 1997).

Náklady na ustájení se v ČR pohybují v průměru kolem 5400,- Kč, přičemž tato suma vychází ze sběru dat náhodně vybraných dvaceti stájí nabízejících ustájení v celé ČR. V ceně ustájení je ve všech případech zahrnuta podestýlka, oves a seno (tabulka2).

5.3.3.2. Krmení

Krmení je jedním ze zásadních faktorů ovlivňujících výkonnost a zdraví koní. Způsob výživy je dán výživným stavem, kondicí i využitím koně. Příjem dusíkatých i bezdusíkatých látek, minerálií, vitamínů a enzymů probíhá z krmiva, které je koni předkládáno. Pro vyváženou krmnou dávku koně nestačí pouze seno a oves, které jsou standardně zahrnuty v ceně ustájení. Krmná dávka tak bývá majiteli často obohacována. Nejčastěji jsou využívány kompletní krmné směsi, které obsahují všechny živiny a potřebné látky pro koňský organismus.

Z tabulky 3 vyplývá, že průměrná cena těchto krmných směsí se pohybuje kolem 540,- Kč za 20kg směsi. Zkrmování krmné směsí probíhá dle individuálního krmného návodu a množství směsi je tedy určeno biologickou hodnotou základní krmné dávky. Proto není možno usoudit, jaká je spotřeba krmné směsi za jeden měsíc (Dušek a kol., 1999).

5.3.3.3. Kovář

Pro efektivní pracovní vyřízení koně je nutné, aby byl podkován. Díky pravidelné práci na různých druzích podkladu dochází k různému stupni opotřebení kopytní rohoviny a také k jejímu poškození. Tomuto opotřebení dokáže zabránit právě správné podkování. Podkování je nutné po 6 – 8 týdnech obnovovat (Dušek a kol., 1999). V ČR vyjde v průměru podkování koně na všechny 4 nohy s novými podkovami na 1110,- Kč. Tato suma je získána z náhodného vzorku cen deseti různých náhodně vybraných podkovářů dle tabulky 4.

5.3.3.4. Další nepaušální výdaje

Sportovní kariéra jezdecké dvojice s sebou nese i další nepaušální výdaje. Mezi ně patří např. veterinární péče, jejíž cena je individuální, v žádném případě však nulová. K povinným položkám pro start na závodech patří předepsaná očkování, platné vyšetření na infekční anémii koní, platná licence jezdce a koně. Jedenkrát ročně je tedy potřeba uhradit členský příspěvek 100,- Kč, k tomu prodloužit licenci v případě juniorů za 300,- Kč nebo 500,- Kč v případě seniorů a prodloužit licenci koně, což činí dalších 500,- Kč.

Výdajem, který vzniká startem na závodech, je úhrada startovního, jehož výše se pohybuje kolem 200,- - 350,- Kč za jednu soutěž, přičemž jedna dvojice se může zúčastnit

maximálně dvou soutěží v jednom dni (Česká jezdecká federace, 2015). Významnou položkou jsou také náklady za dopravu dvojice na závody. Jejich výše je opět individuální.

5.4. Učitel jízdy na koni

Učitel jízdy na koni má velmi složitý úkol, a to připravovat své svěřence pro jezdeckví a jezdecký sport a také naučit je správnému zacházení s koněm.

Slovo učitel jízdy je užito z toho důvodu, že jezdeckví rozlišuje instruktory, trenéry II. a I. třídy dle dosažené kvalifikace. Ovšem souhrnné pojmenování pro tyto kvalifikační stupně chybí, ačkoli některé prvky mají společné. Pro souhrnné pojmenování však nelze využít ani jeden z výše zmíněných názvů, aniž by byl zavádějícím.

5.4.1. Odbornost učitele jízdy na koni

Učitel jízdy by měl odborně působit na rozvoj a výchovu sportovce. Kromě samotné technické přípravy jezdce a prostor pro výuku má učitel jízdy ještě jednu významnou roli, je jí role sociální. Učitel jízdy má být informátorem, který vysvětluje, podává instrukce a informace, též důvěrníkem, motivátorem i vychovatelem (Dovalil a kol., 2008).

Jezdci a koně mají být vedeni dle zásad klasické jezdecké školy, ale zároveň musí být bráni zřetel na jejich individuální vlastnosti a dovednosti. Proto, aby dokázal správně vést své svěřence, musí mít sám mnoho zkušeností nejen v praktickém ježdění. Učitel jízdy musí být vybaven i pedagogickými schopnostmi a určitými charakterovými rysy, ke kterým patří sebeovládání, spravedlivost, radost z práce a vřelý vztah ke koním. Každý učitel jízdy má být svým svěřencům příkladem nejen v jezdeckví a přístupu ke koním, ale i v životním stylu. Předpokladem každé cvičitelské činnosti by mělo být složení zkoušky minimálně instruktora jezdeckví u ČJF (Fráter a kol., 1998).

Při moderním a velmi rychlém výcviku se často zapomíná na slova vysvětlení, mnozí trenéři jsou schopni vysvětlit jezdci, jak mají daný cvik atp. provést, nikoli však proč to tak má být. Vysvětlení důvodu vede k pochopení daného cviku, ne k jeho bezmyšlenkovitému provedení. Učitel jízdy by měl jezdce naučit, jaké mají koně potřeby, jak je pochopit a tak následně pochopit i problémy jezdecké. Měl by být schopen naučit svého svěřence rozeznat správný a špatný způsob výcviku (Schöffmann, 2006).

5.4.2. Vzdělávání učitelů jízdy na koni

Učitelem jízdy na koni by měla být osoba s platnou licencí instruktora či trenéra. K tomu je ale potřeba dlouhá cesta výuky jak v jízdě na koni, tak v samotné péči o ně. Ovšem je otázkou kde takové vzdělání získat. V ČR bychom v současnosti jen marně hledali školu, která dokáže systematicky připravit nováčky v jezdeckví až do pozic trenérů tak, jak to dříve činila armáda. V současné době, pokud chce někdo být dobrým jezdcem a následně trenérem, musí si svou cestu najít sám. Může si vybrat z několika možností jak a kde začít. Jednou z možností je začít navštěvovat jezdeckou školu či jiné místo, kde se vyučuje jízda na koni. Každý budoucí učitel jízdy se nejprve musí stát sám jezdcem. Poté záleží na ambicích jednotlivců. Pokud se někdo spokojí s tím, že absolvuje jakýsi základní výcvik a své zkušenosti chce dále předávat, nic mu v tom nebrání, snad jen osobní zodpovědnost. Ti, kteří zodpovědnosti pobrali více, ale zkušenosti ve sportu nechtějí či z jakéhokoliv důvodu nemohou shromážďovat, ale i tak mají zájem o výuku jezdeckví, mají možnost projít rekvalifikačním kurzem. Ovšem současným trendem v jezdeckví je účast na závodech a sbírání sportovních zkušeností.

5.4.3. Jezdecká škola

Pro vstup do víru jezdeckého sportu je nutné získat licenci jezdce. K získání licence jezdce je potřeba složit Zkoušku základního výcviku jezdce. Na tu je možno se připravit v místech, kde probíhá výuka jízdy na koni. Ovšem výběr správného místa k výcviku není nikterak jednoduchý.

Na stránkách ČJF je možno vyhledat jezdecké školy, kde by mělo být možno se připravit nejen k ZZVJ. Ale poněvadž je zařazení jezdecké školy do oficiálního seznamu jezdeckých škol zcela dobrovolné, dochází k naprostému zkreslení výsledného seznamu.

Seznam jezdeckých škol by měl být určitou pomůckou pro zájemce o jezdecký sport. Jezdecké školy pro zápis do oficiálního seznamu musí splňovat určitá kritéria. Tím nejvýznamnějším je sdělení jména vedoucího výcviku, který musí mít kvalifikaci instruktora nebo trenéra a fyzicky zajišťovat výcvik. Tak se alespoň nováčci v jezdeckví mohou vyhnout nekvalifikovanému personálu (Česká jezdecká federace, 2015)

5.4.4. Možnosti vzdělávání pro učitele jízdy na koni

Osoba, která se chce stát dobrým učitelem jízdy na koni, má několik možností, ne však povinností, jak tohoto cíle dosáhnout.

5.4.4.1. Vzdělávání pod hlavičku ČJF

Česká jezdecká federace umožňuje zájemcům stát se profesionálním učitelem jízdy s dokladem o jejich kvalifikaci. Existuje několik stupňů vzdělání v tomto oboru.

Instruktor jezdeckví

Pro dosažení kvalifikace instruktor jezdeckví musí uchazeč splnit několik podmínek. Dovořit v daném roce věk minimálně 18 let, složit praktickou a teoretickou zkoušku a být držitelem jezdecké licence ČJF minimálně 3 roky. Uchazeč se může stát instruktorem i v případě, že není aktivním závodním jezdcem, ale pouze pasivním držitelem jezdecké licence. Tato skutečnost nikterak neporušuje podmínky.

Jezdecká část závěrečné zkoušky pro všeobecnou licenci (drezurní specializace v tomto případě neexistuje) se skládá z parkuru do 100cm a drezury stupně L.

Uchazeč musí navštěvovat kurz, jehož cena se pohybuje kolem 12 000,- Kč. Tam absolvuje 95 hodin teorie a 75 hodin praktického vyučování. Dále je nutno připočítat náklad na vlastní dopravu, neboť kurz poskytují pouze čtyři akreditované školy v ČR, a to v Albertovci, Praze, Mariánských Lázních a Lanškrouně. Předpokladem je dvouměsíční trvání kurzu a výuka probíhá ve víkendových blocích. Ke zkouškám a do praktické části kurzu je nutno mít vlastního koně, čímž vzrůstá náklad u vlastního koně za dopravu a ustájení. V případě půjčeného koně ještě za jeho pronájem.

Výhodou absolvování kurzu instruktora jezdeckví je doklad o rekvalifikaci a možnost získání vázané živnosti. Nezaměstnaní mají možnost nechat si tento kurz uhradit Úřadem práce (Jezdecká akademie – Střední odborná škola Mariánské lázně s.r.o., 2015).

Trenér II. třídy

Dosahnout kvalifikace trenér II. třídy mohou uchazeči, kteří v daném roce dovrší min. 25 let a mají minimálně středoškolské vzdělání ukončené maturitní zkouškou. Musí dosáhnout prokazatelnou výkonnost stupně S a musí minimálně v posledních pěti letech

prokazatelně vykonávat funkci instruktora, což potvrdí mateřský subjekt. Musí být členem ČJF a mít platnou jezdeckou licenci.

Opět je nutné absolvování kurzu, stejně jako u instruktora jezdeckví, tentokrát v rozsahu 143 hodin teorie a 97 hodin praxe. Jezdecká část závěrečné zkoušky pro všeobecnou licenci se skládá z parkuru do 120 cm a drezury stupně L. Zajímavostí je, že se zde opět vyskytuje licence drezurní specialista, která je podmíněna splněním drezurní úlohy stupně S bez parkuru (Česká jezdecká federace, 2015).

Trenér I. třídy

Vzdělávání trenérů I. třídy zajišťuje ČJF ve spolupráci s FTVS UK v Praze. Uchazeč musí v daném roce dovést min. 30 let a mít minimálně středoškolské vzdělání s maturitní zkouškou. Musí dosáhnout prokazatelnou výkonnost stanovenou odbornými komisemi ČJF. Dále musí být držitelem licence trenéra II. třídy s praxí nejméně 5 let, vlastnit platnou jezdeckou licenci a být členem ČJF.

Studium je dvouleté a obsahuje 9 konzultací každý rok, uchazeči skládají zkoušky a zápočty, tak jako na jiných vysokých školách. Po splnění všech studijních povinností a obhájení diplomové práce získá absolvent osvědčení o úspěšném ukončení studia trenérské školy na FTVS v Praze a vysvědčení. Na jeho základě vydá ČJF licenci trenér I. třídy.

Během studia je nutno absolvovat 492 vyučovacíh hodin, z toho 120 hodin praktické výuky. (Česká jezdecká federace, 2015)

5.4.4.2. Vzdělávání mimo ČJF

Rok 2010 přinesl změnu do systému českého jezdeckého vzdělávání. Vzhledem k nárůstu agroturistických jízdáren a soukromých rančů byl vytvořen kurz pro veřejnost Cvičitel-instruktor – pro „všechny“. Kurz je akreditován MŠMT stejně tak a jeho zdárným ukončením získají uchazeči Osvědčení o rekvalifikaci, díky kterému lze požádat o vázanou živnost stejně tak, jak je tomu u Instruktora jezdeckví pod záštitou ČJF.

Pro absolvování kurzu musí uchazeč splnit několik podmínek. Dověst v daném roce věk 18 let a mít základní teoretické a praktické znalosti v jezdeckví, ovšem jezdecká licence ČJF zde není podmínkou.

Uchazeči absolvují kurz v rozsahu 170 hodin, stejně jako tomu je u kurzu pod hlavičkou ČJF a jeho cena se též pohybuje okolo 12 000,- Kč. Na první pohled patrným

rozdílem je absence nutnosti vlastnit jezdeckou licenci a obtížnost praktické části závěrečné zkoušky. Instruktoři turistických jízdáren musí vykonat jezdeckou část zkoušky odpovídající obtížnosti ZZVJ – všeobecné licence, tedy parkur do 80cm a drezura stupně Z. Kdežto instruktor jezdeckví u ČJF musí vykonat jezdeckou část závěrečné zkoušky o obtížnosti parkuru do 100cm a drezuru stupně L. Praktická zkouška u ČJF se tak stala pro uchazeče, kteří se chtějí věnovat pouze hobby jezdcům téměř nesplnitelnou, u některých díky nedostatku sportovních ambicí nebo nedostatečně jezdecky vzdělanému koni (HYJÉ – koně, o.s., 2015).

Poprvé v letošním roce připravila ČZU v Praze zkoušku pro studenty pro získání kvalifikace Instruktor jezdeckví. Zkouška je primárně určena pro studenty oboru Chov koní, kteří mají díky absolvovaným předmětům v průběhu studia zkoušku méně teoreticky obsáhlou. Nicméně zkoušky se mohou zúčastnit i studenti jiných oborů, avšak musí se připravit na obsáhlejší teoretickou zkoušku a absolvovat kurs Převážce zvířat.

Zkouška se skládá z teoretické i praktické části, jak je běžné u zkoušek pod patronátem ČJF. Pro získání závěrečného certifikátu je také nutno úspěšně ukončit bakalářské studium (ČZU – FAPPZ, 2015)

5.4.5. Kvalita výcviku

Z výše zmíněných informací vyplývá, že kvalita výcviku jezdce je přímo závislá na kvalitě učitele jízdy (odst. 7.4.4.1) Jeho kvalitu lze měřit stupněm vzdělání a tím i počtem absolvovaných hodin jak teoretických, tak i praktických. Neboť jak bylo zmíněno v odst. 7.4.4.1, učitel jízdy musí mít rozsáhlé praktické i teoretické zkušenosti proto, aby dokázal správně vést své svěřence.

Bohužel vzdělávání není nikterak povinné a většina učitelů jízdy si vystačí po celý život s kvalifikací instruktora a po absolvování 170 hodin teorie a praxe mohou bez pravidelného ověřování znalostí trénovat nové adepty jezdeckví. Kvalita učitele jízdy se pak celkem pochopitelně odráží na kvalitě jeho svěřenců. Vzdělávání instruktorů a trenérů nikterak nepodporuje ani zákon.

5.5. Zákon

Živnostenský zákon č. 455/1991 Sb., upravuje podmínky živnostenského podnikání, přičemž stanovuje druhy živností. Definuje živnost koncesovanou či ohlašovací – řemeslnou, vázanou a volnou. Ve vztahu k jezdeckví a chovu koní jsou důležité živnosti ohlašovací volné a vázané.

5.5.1. Živnost volná

Volná živnost je taková, u které není jako podmínka provozování živnosti odborná způsobilost. Pro provozování živností volných tak musí podnikatel splňovat pouze všeobecné podmínky provozování živnosti. Samostatná příloha č. 4 k nařízení vlády č. 278/2008 Sb. obsahuje seznam Obsahových náplní živností volných podle jednotlivých činností.

Pro chovatele koní a jezdce je z volných živností důležitých pouze několik.

Chov zvířat a jejich výcvik (s výjimkou živočišné výroby)

Pro chov koní tato volná živnost stačí. Stačí také na provozování útulku pro koně atp. Nejen že s touto živností je fyzická osoba oprávněna k podnikání v chovu, ale i ve výcviku koní. Chovatel s touto živností je oprávněn své koně i prodávat.

Mimoškolní výchova a vzdělávání, pořádání kurzů, školení, včetně lektorské činnosti

Ze dne na den se může fyzická osoba stát nejen chovatelem a koní a živit se jejich výcvikem, ale i učitelem v soukromých školách a zařízeních sloužících k odbornému vzdělávání. I když pouze tehdy, nejsou-li zařazena do rejstříku škol a školských zařízení (BusinessInfo.cz, 2015).

Problém nastává až v případě, že „cvičitel“ (fyzická osoba bez vázané živnosti) spadne svěřenec z koně a zraní se. V případě, že se domáhá náhrady škody, budou se vyšetřovat příčiny, které k pádu vedly. Pokud je majitelem koně ten, kdo vede hodinu, pravděpodobně bude celá náhrada škody vymáhána po něm. Také bude muset prokázat svou kvalifikaci, pokud ji mít nebude, bude jeho chování posuzováno za nedbalé. Ovšem v případě, že se prokáže, že pád zapříčinil jezdec a jeho chování, nenese „cvičitel“ vinu. Tak tomu je i v případě, že v danou chvíli trénuje koně (ne jezdce) a jeho jednání či rada nevyvolala nevhodné chování koně.

Právě pro prokázání kvalifikace je vhodné vlastnit licenci ČJF instruktor či trenér nebo licenci instruktora turistických jízdáren. Ovšem jak ze zákona vyplívá, není to podmínkou. (Lipinská, 2013)

5.5.2. Živnost vázaná

Pro provozování vázané živnosti je nutné prokázat požadovanou odbornou způsobilost, která je závislá na dosažení požadovaného vzdělání a někdy i na délce praxe. Pro instruktory a trenéry je důležitá pouze jedna. Vázané živnosti lze najít v samostatné příloze č. 2 k nařízení vlády č. 278/2008 Sb.

Poskytování tělovýchovných a sportovních služeb

K získání živnosti pro poskytování tělovýchovných a sportovních služeb, kam spadá i výcvik jezdců je potřeba doložit vzdělání.

Tím je: a) vysokoškolské vzdělání ve studijním programu a studijním oboru zaměřeném na

tělesnou kulturu, tělovýchovu a sport, nebo

b) vyšší odborné vzdělání v oboru vzdělání zaměřeném na tělesnou kulturu, tělovýchovu a sport, nebo

c) osvědčení o rekvalifikaci nebo jiný doklad o odborné kvalifikaci pro příslušnou pracovní činnost vydaný zařízením akreditovaným podle zvláštních právních předpisů, nebo zařízením akreditovaným Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, nebo ministerstvem, do jehož působnosti patří odvětví, v němž je živnost provozována, nebo

d) profesní kvalifikace pro příslušnou oblast tělovýchovné činnosti – dle zákona č. 179/2006 Sb. (BusinessInfo.cz, 2015).

.

Držitel licence instruktora může zažádat o vázanou živnost, protože splňuje podmínky dle bodu c). Získání licence instruktora a trenéra II. třídy je koncipováno jako vzdělávací kurz, který zaštiťuje MŠMT (Česká jezdecká federace, 2015).

5.6. Školy

Vzdělání v ČR je možno získat v oblasti jezdeckví a chovatelství na několika středních i vysokých školách. Systematika jezdeckého vzdělání se ovšem diametrálně odlišuje od systému vzdělání ve velkých národních školách v zahraničí.

5.6.1. Střední školy

Střední vzdělání v oblasti jezdeckví a chovatelství lze získat v ČR díky několika vzdělávacím institucím v různých regionech. V současnosti je možno získat vzdělání zakončené maturitní zkouškou nebo výučním listem, a to v několika oborech.

5.6.1.1. Tříleté obory s výučním listem

Tříleté učební obory s výučním listem jsou v průměru dotovány průměrně 1410 hodinami školní praxe během studia dle tabulky 5. Z toho plyne, že učební obory jsou více prakticky zaměřené než obory čtyřleté. Ovšem to vůbec nebrání tomu, aby čtyřleté i tříleté obory měly obdobné profily absolventů.

Jezdec a chovatel koní

Obor jezdec a chovatel koní je vyučován v několika školách v ČR. Jedná se o střední vzdělání s výučním listem a trvá tři roky. Absolventi tohoto studijního programu se mají uplatnit jako jezdcí, ošetřovatelé a chovatelé koní. Též má být absolvent připraven pro práci v jízdárnách, dostihových i sportovních stájích, plemenářských podnicích i pro soukromé podnikání v zemědělství. Dále mají šanci se profesně vzdělávat do funkcí instruktorů, trenérů a vedoucích jízdářenských provozů (Stredniskoly.cz, 2015)

Trenérství dostihových a sportovních koní

Nástavbové studium Trenérství dostihových a sportovních koní je tříleté. Studium je zakončeno maturitní zkouškou a je určeno pro absolventy učebního oboru Jezdec a chovatel koní. Studenti se zde připravují pro povolání v chovu koní, dostihovém a jezdeckém sportu. Absolventi se údajně uplatňují jako cvičitelé, asistenti trenérů nebo trenéři dostihových nebo sportovních koní v dostihových stájích, organizacích zabývajících se chovem koní či jako soukromí podnikatelé (Střední škola dostihového sportu a jezdeckví, 2015).

5.6.1.2. Čtyřleté obory s maturitní zkouškou

Čtyřleté obory zakončené maturitní zkouškou jsou většinou dotovány cca 205 hodinami praktického vyučování během celého studia. Maturitní obory jsou tedy více teoreticky zaměřené než obory tříleté.

Chovatelství

Studijní obor chovatelství je čtyřletý obor zakončený maturitní zkouškou. Opět je nabízen několika školami v ČR, které zaměřují tento obor na chov koní. Absolventi studijního programu Chovatelství mají možnost se uplatnit v provozech zemědělské prvovýroby, v samostatné podnikatelské činnosti, ve službách pro zemědělství, šlechtitelských podnicích či službách pro rozvoj venkova. Absolventi se mají uplatnit jako zootechnici, farmáři či jako samostatní podnikatelé. Navíc absolventi se zaměřením na chov koní a jezdeckví mají být schopni své vědomosti a dovednosti uplatnit ve sportovním, dostihovém, rekreačním a hiporehabilitačním ježdění, agroturistice či lesním hospodářství. Absolventi se mohou dále profesně vzdělávat na náročné funkce cvičitelů, trenérů a vedoucích jízdářských provozů.

Agropodnikání

Obor agropodnikání je čtyřletým maturitním oborem zakončeným maturitní zkouškou. Absolventi tohoto programu mají najít uplatnění ve výrobních provozech zemědělské prvovýroby, ve zpracování a odbytu zemědělské produkce, v plemenářských podnicích, ve šlechtitelských a semenářských podnicích, ve službách pro rozvoj venkova a v ochraně a tvorbě krajiny. Absolventi se mají uplatnit jako zemědělství agronomové, zootechnici, farmáři či samostatní podnikatelé či prodejci služeb nebo techniky pro zemědělství. Součástí vzdělání je příprava k získání řidičského oprávnění skupiny B a T (Stredniskoly.cz, 2015).

Ovšem to je pouze obecná specifikace oboru, neboť obor Agropodnikání je velmi variabilní. Studijní obor Agropodnikání se zaměřením na chov koní je koncipován tak, aby absolventi byli schopni samostatné podnikatelské či živnostenské činnosti v oblasti zemědělské prvovýroby. Uplatnění by absolventi měli najít i v oblastech navazujících na zemědělskou prvovýrobu. Studium též tvoří vhodný základ pro sportovní kariéru závodního jezdce na koni. Absolventi mají být též schopni práce ve službách zaměřených na hipoterapii (Střední škola zemědělská a zahradnická Olomouc, 2015).

5.6.2. Vysoké školy

Vysoké školy nabízejí pouze dva obory zaměřené výhradně na koně. Bakalářský studijní program České zemědělské univerzity v Praze doplňuje magisterský studijní program Mendelovy univerzity v Brně.

Chov koní

Česká zemědělská univerzita v Praze ve spolupráci s Českou zemědělskou akademií v Humpolci vytvořila jediný bakalářský studijní obor zaměřený výhradně na koně.

Tříleté bakalářské profesně zaměřené studium je zakončeno státní závěrečnou zkouškou a titulem Bc. Studium probíhá v prvním ročníku v Praze a další dva roky v Humpolci, kde je zaměřeno především na praktickou výuku. Studium je koncipováno tak, aby postihlo tradiční aspekty chovu koní a také případnou realizaci zvířat pro jejich využití formou služeb či jiného podnikání. Studenti jsou zároveň připravováni k působení v oblasti sportovního využití koní. Absolventi se mohou uplatnit ve všech oblastech chovu koní a jejich využití, též v poradenských a specializovaných službách a obchodních organizacích. Také nevýrobní organizace, jako např. šlechtění koní, krmivářský průmysl, kontrolní zemědělské a inspekční organizace mohou studenty tohoto oboru zaměstnat. Absolventi se též uplatňují ve správních orgánech, ochraně zvířat i ve sportovních organizacích a zájmových klubech.

Praktickému vyučování v bakalářském programu je věnováno 50 dní za celé studium. V ostatních případech záleží především na osobě pedagoga, jak k praktické výuce využije cvičení jednotlivých předmětů (ČZU – FAPPZ, 2015).

Chov koní a agroturistika

Jediný magisterský studijní obor v ČR zaměřený výhradně na koně nabízí Mendelova univerzita v Brně. Navazující dvouleté magisterské studium je zaměřeno na chov i sportovní využití koní. Studenti jsou připravováni na činnosti v oblasti chovatelství a šlechtění koní, jako trenéři dostihových a sportovních koní, též jako cvičitelé jezdeckví. Absolventi pak mohou najít uplatnění v uznaných chovatelských sdruženích, jezdeckých, hiporehabilitačních a chovatelských centrech, také v pedagogické a vědeckovýzkumné oblasti. Též mohou samostatně podnikat na venkově a podporovat aktivity typické pro venkovské prostředí.

Magisterské studium disponuje čtyřmi týdny praktické výuky za celé studium (Agronomická fakulta Mendelovy univerzity v Brně, 2015).

5.7. Česká jezdecká federace

Česká jezdecká federace organizuje a řídí jezdecký sport v České republice. Je součástí Mezinárodní jezdecké federace (FEI), která je hlavním řídicím orgánem pro jezdecký sport celého světa. FEI vznikla v roce 1921 a původní Československý jezdecký svaz v roce 1927. Tehdy se Československý jezdecký svaz stal součástí FEI. Po rozdělení Československa v roce 1993 vznikla z Československého jezdeckého svazu samostatná Česká jezdecká federace.

5.7.1. Pořadatel soutěží

ČJF je řídicím orgánem pro jezdecký sport v disciplínách skoky, drezura, všestrannost spřežení, voltiž, vytrvalost a reining. Mimo jiné zaštiťuje i parajezdectví. ČJF je odpovědná za organizaci jezdeckých národních a mezinárodních soutěží. To vše na území České republiky.

K organizaci jezdeckých soutěží patří i distribuce finančních zdrojů, registrace jezdců funkcionářů a koní. Také tvorba právního rámce jezdeckého sportu. I tyto činnosti zabezpečuje ČJF (Česká jezdecká federace, 2015).

5.7.2. Absence informací

Ačkoliv se ČJF snaží i vzdělávat v jezdeckví, stále chybí veřejnosti, především začátečnickům, některé důležité informace.

Jelikož není povinností míst, kde se vyučuje jezdeckví, být přihlášen k jezdeckým školám pod hlavičkou ČJF, nemají zájemci o jezdecký sport jasnou představu o tom, kde se učit jezdit na koni. Na mnohých místech, kde se jezdeckví vyučuje bez zápisu jezdecké školy do seznamu vedeného ČJF, je možno setkat se s odbornějším a kvalitnějším personálem než je tomu u škol zapsaných. Ovšem na druhou stranu také lze narazit na skupinu amatérů bez jakékoliv kvalifikace. Ačkoli je na stránkách ČJF uveden seznam instruktorů a trenérů z celé ČR, nelze objektivně hodnotit jejich kvalitu dle dosažených výsledků. V případě, že se nováčci v jezdeckví chtějí připravit k ZZVJ, nemají možnost posoudit, jakého učitele jízdy si vybrat, neboť nikde není uveřejněn seznam úspěšnosti svěřenců konkrétních trenérů a instruktorů u ZZVJ.

Po složení ZZVJ teprve začíná jezdcova kariéra a je tedy potřeba dále trénovat. Ovšem zda trénuje zájemce o jezdecký sport ve správném klubu pod správným trenérem nelze posoudit. Mnoho jezdců po ZZVJ by zřejmě uvítalo statistiku úspěšnosti jednotlivých klubů (Česká jezdecká federace, 2015).

5.7.3. Vzdělávací systém

Vzdělávací systém v ČJF je zcela dobrovolný, rozhodne-li se jezdec startovat na závodech, jedinou podmínkou je složení ZZVJ. K tomu je potřeba zdárně absolvovat drezuru stupně Z a parkur do 80 cm a složit zkoušku ze základních znalostí o koních. Ovšem v případě, že se jezdec chystá startovat pouze v drezuře, je od parkuru osvobozen a absolvuje pouze o něco složitější drezurní úlohu. Po získání dané licence je jezdec oprávněn startovat na závodech bez nutnosti dalšího vzdělávání během postupů případně až do nejvyšších soutěží. Jezdec tedy účastí na závodech získává určitou praxi, avšak pokročilé informace z chovu koní, hipologie, podkování či novinky týkající se koní mohou jezdcům, který nemá o teoretické znalosti zájem, zůstat po celý život dokonale skryty (Česká jezdecká federace, 2015).

Mezi informace, které jsou některým dnešním jezdcům naprosto skryty, patří i stupnice vzdělání koně. Teoretická část u ZZVJ tuto otázku absolutně opomíjí a činí tak i většina učitelů jízdy. Vždyť němečtí mistři drezurních obdélníků a případní olympijští vítězové dle této stupnice běžně pracují (Schöffmann, 2006).

Dobrovolné vzdělání se netýká pouze jezdců, ale i instruktorů a trenérů jezdeckví. Ti mají možnost se zúčastnit vzdělávacích akcí nabízených ČJF, kde si mohou rozšířit teoretické i praktické znalosti (Česká jezdecká federace, 2015).

5.7.4. Kategorie pro děti

Trendem současné doby je vstup na závodní kolbiště již v nejtělejší věku. Což potvrzeno tím, že sportovní kariéra dětí může začít již v 8 letech, po absolvování licence jezdecky pony.

ČJF se snaží podpořit v kategoriích dětí a juniorů stylové soutěže, kde se hodnotí nejen čistota skoků, ale také styl. Takové soutěže dopomáhají ke zdokonalení techniky jízdy (Dickins, 2011). Dle sportovního kalendáře ČJF lze ale soudit, že těmto stylovým soutěžím je přikládán malý význam. Vždyť v ČR je pouze 33 stylových rozhodčích pro skoky a 19

stylových rozhodčích pro všestrannost a to z celkového počtu 543 rozhodčích v ČR (Česká jezdecká federace, 2015).

5.7.5. ZZVJ-D

V rámci modernizace ZZVJ byla vytvořena kategorie drezurních specialistů. Zkouška základního výcviku jezdce drezurního specialisty vytvořila o něco těžší drezurní zkoušku a skokovou zkoušku úplně vynechala (Česká jezdecká federace, 2015). Ovšem u ZZVJ jde při skokové zkoušce především o ověření rovnováhy, pevnosti sedu a vedení koně. Z tohoto hlediska je specializovaná zkouška pro drezurní jezdce jednoznačným dokladem o stále se snižujících nárocích na soutěžní jezdce (Neumann, 2013).

5.8. Dle německého vzoru

Proč by si čeští jezdci měli brát příklad právě z německých sousedů je dle výsledků vrcholového jezdectví více než patrné.

Kvalita německých jezdců vyplývá částečně z jejich důsledné povahy, ale i zkušeností a tradic. Právě Němci byli ti, kteří v celé Evropě sbírali informace o výcviku koní, analyzovali a syntetizovali do jezdeckých předpisů vojenské služby. Vytvořili systém, dle kterého se vyučovalo v kavalerii a byl striktně daný a závazný. Roku 1945 byly směrnice přepracovány, dány do kontextu se stupnicí vzdělání koně a byl tak položen základ dnešních Směrnic jezdectví a vozatajství německé jezdecké federace (Schöffmann, 2006).

Systém jezdeckého vzdělání je jiný než v ČR, je více motivační. Skládá se z deseti výkonnostních odznaků. Odznaky RA10 – RA6 jsou odznaky více méně motivačními. Avšak pro začínající zájemce o jezdecký sport vytváří jakousi postupovou linii, kdy si jezdci mohou ověřovat své dovednosti pomocí jednotlivých zkoušek. V Německu tedy není nutné věnovat přípravě několik let do doby, než bude adept schopen splnit první zkoušku. Ovšem tento postup nemá pouze motivační smysl, ale i smysl vzdělávací. Při postupech do vyšších tříd je nutno osvojit si další dovednosti i teoretické znalosti.

RA 10 – RA6

Získání jezdeckého odznaku není nijak věkově omezeno. RA10 – RA6 mohou být vykonány v jakémkoliv pořadí a mohou se bez omezení opakovat. Přičemž všechny odznaky vyžadují teoretickou i praktickou přípravu jezdce. RA 10 je nejjednodušší a probíhá pouze v kroku a klusu na lonži. Obtížnost jezdecké i teoretické části se zvyšuje, též se zvyšuje i

obtížnost praktické části, kde se ověřuje manipulace a péče o koně. RA6 vyžaduje i předvedení na malých skocích.

BASISPASS

Basispass je první odznak, kterým se jezdec prokazuje, že bude schopen složit další odznaky dle pravidel národní federace. Obsahuje jak teoretickou, tak i praktickou část a je „malým“ předchůdcem RA5. Na rozdíl od českých zkoušek je zde vyžadováno i např. předvedení naložení a vyložení koně z přepravníku. Pro přípravu na zkoušky je určeno i několik publikací, které lze u FN objednat.

RA5

Jezdecký odznak 5 se podobá českým ZZVJ. Zájemci o jezdecký sport musí absolvovat teoretickou i praktickou část, kdy praktická část se skládá z drezury, parkuru i zacházení s koněm. K získání RA5 je nutno být držitelem Basispassu nebo RA6 a 7. Po získání RA5 je jezdec oprávněn startovat v oficiálních soutěžích.

RA5 – RA1

RA5 – RA3 lze získat pouze na základě zkoušky z praktických dovedností a teoretických znalostí, kdežto RA 2 a RA1 lze získat i na základě dosažených výsledků. Skoková část zkoušek je založena především na hodnocení stylu.

Účast v jednotlivých soutěžích je pak rozdělena podle dosažených odznaků, je tedy rozdělena do výkonnostních tříd. Jedná se o třídy 0, 6, 5, 4, 3, 2 a 1 řazeno od začínajících jezdců k těm nejlepším (Deutsche Reiterliche Vereinigung, 2015).

5.8.1. Kategorizace dle Šímy

Již v září 2011 byl rozeslán všem oblastem ČJF návrh na kategorizaci jezdců v parkurových soutěžích dle výkonnosti, který zpracovali Ing. Jan Šíma a Bc. Lucie Šimová (Česká jezdecká federace, 2011). Předlohou jim byla kategorizace jezdců v Německu. Systém zahrnoval dobrovolné postupy do vyšších kategorií na základě dosažených výsledků a povinnost absolvovat stylové soutěže pro začínající jezdce do 21 let.

Návrh obsahuje výkonnostní třídy IV. – I., přičemž nejnižší (IV.) výkonnostní třída by byla určena jezdcům po ZZVJ. Ti by pak pro přestup do třídy vyšší museli absolvovat alespoň

10 stylových soutěží s max. hodnocením 6. Systém také zahrnuje teoretickou zkoušku mezi jednotlivými výkonnostními třídami, jinak se postupuje dle dosažené výkonnosti.

Tento revoluční návrh by mohl pomoci rozvoji stylových soutěží a tak celkové kultivaci jezdeckého projevu na našich kolbištích. Též by zamezil startům amatérů a profesionálních jezdců ve společných soutěžích. Mimo jiné podporuje i teoretické vzdělávání jezdců a také zmenšení jednotlivých startovních polí. Celé znění uvedeno v příloze 1 (Šíma, 2011). Tento návrh ovšem nikdy nevstoupil v platnost.

Na konci roku 2014 ale připravila skoková komise ČJF kategorizaci, která byla předložena ke schválení na zasedání Výkonného výboru ČJF dne 13. 1. 2015.

Kategorizace obsahuje též rozdělení do 4 kategorií jezdců a dokonce zahrnuje i povinnost absolvování stylových soutěží pro jezdce do 21 let pro postup z nejnižší kategorie do kategorie vyšší. Ovšem opět opomíjí teoretickou přípravu (příloha 2).

Ani tento návrh ale nebyl schválen (Česká jezdecká federace, 2015).

5.9. Souhrn vlivů působících na kvalitu jezdce

Kvalita jezdce je dána jeho psychickými vlastnostmi, především talentem a motivací. Talent a povaha jezdce je více méně neovlivnitelná složka, avšak vnější motivace je z větší části závislá na učiteli jízdy.

K jezdcům neodmyslitelně patří kůň a je důležité, aby s jezdcem vytvořili sehraný pár. Vliv koně na jezdecký výcvik je dán jeho povahou, ale velmi závisí na stupni výcviku koně. Dobře připravení koně jsou produkováni dobře připravenými jezdci, kteří jsou připravováni kvalitními učiteli jízdy. V případě selhání článku učitele jízdy nemáme ani dobré koně, ani dobré jezdce a následně tedy ani dobré učitele jízdy. Na výběr koně má zásadní vliv opět učitel jízdy. Na nízkou úroveň vzdělávacího systému poukazuje i absence starších koní s nižší výkonností, kteří by byli vhodní a cenově dostupní pro začínající sportovní jezdce.

Dále je kvalita jezdce podmíněna ekonomickými vlivy. Vzhledem k volnému trhu v ČR si určují trenéři cenu za výcvikovou hodinu sami, a proto se podílí na ekonomickém ztížení jezdce, tudíž mají vliv i na kvalitu jeho výcviku. Výše měsíčních nákladů na jezdeckví je individuální dle četnosti prodělaných výcvikových hodin a záleží také na tom, zda jezdec vlastní koně. Ačkoli při koupi vlastního koně se náklad několikanásobně zvyšuje, je alespoň minimálně kompenzován více hodinami strávenými v sedle. Protože majitel koně se musí postarat o jeho denní pohyb, stráví v sedle o dost více času než jezdec docházející na

výcvikové hodiny. Při výcviku se stále nevyhne platbě za hodiny s učitelem jízdy. Velkou ekonomickou zátěží je také účast na závodech a tak se jezdecký sport stává sportem spíše ekonomicky silnějších vrstev.

Z výše uvedeného vyplývá, že na výcvik jezdce má zásadní vliv učitel jízdy a jeho kvalita.

Ovšem nelze krátkozrace konstatovat, že na kvalitu výcviku má vliv pouze učitel jízdy, neboť i jeho kvalita je ovlivněna několika určujícími faktory. Jsou jimi vzdělání, především v chovu koní a jezdeckví, které kdysi slučovala armádní výuka. Ovšem nyní je chov koní a jezdeckví záležitostí školství a ČJF. Školství se zaměřuje především na teoretickou přípravu v těchto oborech a zásadně chybí jezdecká praxe, naopak ČJF podporuje spíše praktickou přípravu než přípravu teoretickou. Ovšem správný učitel jízdy musí získat odborné zkušenosti jak v oblasti sportu, tak v oblasti chovu koní a pedagogiky. O sloučení se snaží ČJF, ovšem hodinové dotace v přípravných kurzech na získání licence instruktora či trenéra je jaksí omezená. K zlepšení vzdělávacího systému nepřispívá ani situace, kdy po složení zkoušek instruktora nebo trenéra není již nutností se nadále vzdělávat a další vědomostní postup je tedy ryze dobrovolný.

Kvalita učitele jízdy je též dána živnostenským zákonem. Po získání vázané živnosti není nutné dále prokazovat své schopnosti a navíc neodděluje jednotlivé stupně vzdělání. Školství poskytuje vzdělání v chovu koní a jezdeckví na středních zemědělských školách a vysokých školách, také zahrnuje kurzy akreditované MŠMT postavené mimo působnost ČJF. Ovšem vzdělání je v tomto ohledu zcela dobrovolné, neboť opět není celkem, který by po jeho absolvování zaručoval jakoukoliv kvalifikaci v jezdeckém sportu, na nějž se současná společnost tolik zaměřuje. I s vysokoškolským titulem z oblasti chovu koní je pro získání kvalifikace instruktor nebo trenér u ČJF nutno absolvovat přípravný kurz. Jedinou výjimku v ČR představuje ČZU v Praze, která svým studentům poskytuje možnost získání certifikátu Instruktor jezdeckví po úspěšném zakončení bakalářského studia a složení odborné zkoušky.

Na kvalitu učitele jízdy působí i ČJF, která se snaží vytvořit jakýsi systém vzdělání a zkoušek. Ovšem ČJF je především organizátor sportovních soutěží.

6. Hodnocení kvality výcviku jezdců v ČR

Českému jezdeckému chybí vrcholoví sportovci srovnatelné výkonnosti se současnou světovou špičkou, tím pádem zřejmě i vrcholově připravení koně a učitelé jízdy. Od 2. světové války začíná české jezdectví zaostávat za evropskými státy, se kterými se mohlo dříve rovnat.

Českému jezdeckému chybí ucelený systém, který by udával, jak má jezdecký výcvik vypadat a jak dlouho by měl trvat a podle kterého by se striktně jezdectví vyučovalo. Naše jezdectví postrádá vzor, podle kterého by se postupovalo, tak jak je tomu např. ve Francii nebo Rakousku, které mají své národní školy. Chybí mu povinné odborné vzdělání.

Také se z našeho jezdectví vytrácí univerzálnost a jezdecké řemeslo. Všeobecně se z jezdectví vytrácí radost ze samotné jízdy a jezdci jsou převážně orientováni na sportovní úspěch, zapomíná se jezdcům i koním dávat tolik potřebný čas, ovšem to není pouze záležitostí Čech, ale obecně jezdeckého sportu. Českému jezdeckému byla poničena tradice.

7. Závěr - Kdo by mohl pomoci?

Z hodnocení kvality výcviku jezdců vychází pouze několik výstupů. Kvalita výcviku jezdce je z většiny ovlivněna trenérem, na jehož kvalitu má vliv ČJF, zákon a školství.

Skepticky se domnívám, že nežli se změní zákony, bude jednodušší hledat cestu jinde. Avšak naši zákonodárci by se mohli přinejmenším zamyslet nad živnostenským zákonem a jeho uplatněním v oblasti chovu koní a jezdeckví.

Na změny tak zbývá již jen ČJF a školství. Absolutním ideálem by bylo propojení obou. Nicméně ani to zřejmě nebude do budoucna možné. Ačkoli obnovení národní tradice, na československých a rakousko-uherských základech, obdobné jako má Španělská jezdecká škola či škola v Saumuru, by českému jezdeckví mimořádně prospěla. Je škoda, že kladrubské učiliště nabízí pouze učební obor, neboť právě tam by mohla naše nová jezdecká tradice postupně vznikat a alespoň částečně tak navázat např. na původní armádní systém. Problém ale bude získat kvalitní pedagogy pro výuku jak teoretickou, tak praktickou.

Zlepšení nelze očekávat ani od ČJF, která díky obrovskému nárůstu popularity jezdeckého sportu má dost práce s organizací soutěží a zajištěním školení pro celou plejádu funkcionářů pro soutěže nezbytných (rozhodčí, stavitelé tratí apod.)

Ačkoli ČJF částečně koná pokroky, jsou dosti pomalé. Krokem vpřed by bylo např. částečné uznání návrhu Ing. Jana Šímy. Jen doufejme, že v budoucnu se bude tímto návrhem VV ČJF opět zabývat a naše jezdeckví se posune zase o krůček dál. Povinné doškolování cvičitelů a trenérů by bylo též na místě, neboť někteří instruktoři a trenéři již nedosahují odbornosti, které by dle požadavků ČJF měli. Na místě by bylo i lépe informovat zájemce o jezdecký sport, nejen již aktivní sportovce. Instruktorům a trenérům chybí veřejná rivalita, kterou lze podnítit přidáním statistik o jejich svěřencích, ty by zároveň pomohly zájemcům o jezdecký sport vybrat si cvičitele či trenéra dle jeho kvalit.

ČJF by měla více dbát o vzdělávání českých jezdců a více motivovat nováčky v jezdeckví. Pro tuto organizaci by se hodila především role koordinátora veškerého vzdělávacího úsilí v ČR, která by pomohla vše systémově zařadit.

Inspirace jezdecky vyspělými státy je v našem případě dosti na místě.

8. Seznam literatury

- Adámek, Firbas, Pitlík. 1955. Jízda na koni. Naše vojsko. Praha. 245 s.
- Avé, M. A. 1924. VIIIE Olympiade Paris 1924, Rapport Officiel. Libraire de France, n.d. Paris. 852 p.
- Bednář, V. 2012. C. K. Vojenské internátní školy v Hranicích 1856 – 1918. Kdysi a nedávno. 3/2012. 32 – 38.
- Bergvall, E. (ed.) 1913. The fifth Olympiad: The official report of the olympic games of Stockholm 1912. Wahlström & Windstrand. 1117 p.
- Bílek, F. 1957. Speciální zootechnika. Chov koní. SZN. Praha. 1031 s.
- Bláha, K., 1984. Jezdectví, 1. část – Základní výcvik jezdce. Vysoká škola zemědělská v Brně. Brno. 88 s.
- Boldt, H. 1998. Das Dressur Pferd. Edition Haberbeck. 352s. ISBN: 10: 392 18 79035
- Browne F. G. 1933. The Games of the Xth Olympiad, Los Angeles, 1932, Official Report. Los Angeles. 814 p.
- Burghley, K.C.M.G. 1951. XIVTH Olympiad London 1948. McCorquodale & Co. London. 580 p.
- Dobeš, J. 1997. Jízda na koni – Trénink jezdce a koně ve skokovém ježdění všestrannosti a drezuře. Nakladatelství a vydavatelství CESTY. Bratislava. 200 s. ISBN: 80-7181-169-6
- Dovalil, J., Choutka, M., Svoboda, B., Rychtecký, A., Havlíčková, L., Perič, T., Suchý, J. Lexikon sportovního tréninku. UK v Praze – Nakladatelství Karolinum. Praha. 313 s. ISBN: 978-80-246-1404-5
- Dušek, J., Hučko, V., Klement, J., Pellarová, A. 1999. Chov koní. Nakladatelství Brázda. Praha. 352 s. ISBN: 80-209-0282-1
- Dušek, J. 1995. Kůň ve službách člověka (středověk). Apros. Praha. 262 s. ISBN: 80-901100-6-1

- Dickins, R. Harvey, G. 2011. Kůň a já. 2. vydání. Fragment. Praha. 144 s. ISBN: 978-80-253-1270-4
- Edwards, E. H., 1997. Velká kniha o koních. Media klub. Bratislava. 240 s. ISBN: 80-88772-38-9
- Emmert, F., 2003. Odmaturuj ze společenských věd. Didakis. Brno. 224 s. ISBN: 80-86285-68-5
- Fráter, A., Fráterová, M. Stachová, D. 1998. Učebnice jezdeckví a vozatajství. Saga. Praha. 196 s. ISBN:80-86133-17-6.
- Heuschmann, G. 2008. Finger in der Wunde. Wu Wei Verlag. Schondorf. 144 s. ISBN: 978-3-930953-20-2
- Jokl, Z. a kolektiv. 1977. Jezdeckví a dostihový sport. SZN. Praha. 338 s. ISBN: 07-100-77.
- Kefena, E., Mekasha, Y., Han, J. L., Rosenbom, S., Haile, A., Dessie, T., Beja-Pereira, A. 2012. Discordances between morphological systematics and molecular taxonomy in the stem line of equids: A review of the case of taxonomy of genus Equus. Livestock Science. 143 (2-3). 105-115.
- Klement, J. 1988. Vzpomínky. Turf klub SSM Praha, VSCHK Slatiňany. Praha. 71 s.
- Klimeš, L. 1994. Slovník cizích slov. SPN. Praha. 855 s. ISBN: 80-04-26059-4
- Kolář, F. 2012. František Ventura. In: Dovalil, J. (ed.). Zlaté medaile. Nakladatelství Olympia. Velké Přílepy. 24 -27. ISBN: 978-80-7376-310-7
- Kolář, F., Hájek, J., Hladík, P., Kössl, J., Waic, M. Kdo byl kdo, naši olympionici. Nakladatelství Libri. Praha. 424 s. ISBN: 80-85983-77-X
- Kolkka, S. 1955. XV Olympiad Helsinki 1952. Werner Söderström Osakeyhtiö. Porvoo. 758 p.
- Lerche, F. 1959. Naše koně, československé chovatelství. SZN. Praha. 313 s.

- Misař, D., Jiskrová, I. 2005. Chov a šlechtění koní. MZLU v Brně. 170 s. ISBN: 80-7157-510-0
- Neumann, C., 2011. S koňmi podle tradice. Jezdecká ročenka 2011. 8-13.
- Neumann, C., 2013. Drezurní specialisté. Jezdec. XXI., 10. 3.
- Outram, A. K., Stear, N. A., Bendrey, R., Olsen, S., Kasparov, A., Zaibert, V., Thorpe, N., Evershed, R. P. 2009. The Earliest Horse Harnessing and Milking. Science. 323. 1332-1335.
- Pilíšek, V a kolektiv. 1971. Organizace a řízení socialistických zemědělských podniků I. Státní pedagogické nakladatelství. Praha. 346 s.
- Richter, F. 1937. The XITH Olympic Games Berlin 1936, Official Report. Volume II. Wilhelm Limpert-Verlag. Berlin. 1223 s.
- van Rossem, G. 1928. The Nintrh Olympiad Amsterdam 1928, Official Report. Printers & Publishers. Amsterdam. 1017 p.
- de Saunier, G. 1756. L'Art de la Cavalerie. Chez Jean Neaulme. 216 p. dostupné z http://books.google.cz/books?id=jX0YYYIfRtkC&printsec=frontcover&hl=cs&source=gbs_ge_summary_r&cad=0#v=onepage&q&f=false
- Schöffmann, B., 2006. Stupnice vzdělání koně. Brázda. Praha. 172 s. ISBN: 80-209-0343-7
- The Official Report of the Organizing Committee for the Equestrian Games of the XVIth Olympiad - Stockholm 1956. 1959. Esselte Aktiebolag. Stockholm. 280 p.
- The XVII Olympiad Rome 1960, Volume 2. 1963. Colombo Printing Establishment and the Rotografica Romana. Roma. 1072 p.
- The Games of the XVIII Olympiad Tokyo 1964, Volume II. **1964**. Kyodo Printing Co. Ltd., Tokyo. 720 p.
- Verdyck, A. 1920. Olympic Games Antwerp 1920, Official Report. 176 p.

- Záliš, N. 2001. Jezdectví pro vzdělance. Národní hřebčín v Kladrubech nad Labem. 112 s. ISBN:8090284086
- Záliš, N. 2002. Hovory o drezuře. Národní hřebčín Kladruby nad Labem. 78 s. ISBN:8090284094

Internetové zdroje:

- Agronomická fakulta Mendelovy univerzity v Brně. [online] 2015. [cit. 2015-02-27]. Dostupné z <<http://af.endelu.cz>>
- BusinesInfo.cz. Živnostenské podnikání. [online] 2015. [cit. 2015-02-26]. Dostupné z <<http://www.businessinfo.cz/cs/legislativa-pravo/zivnostenske-podnikani.html>>
- Česká jezdecká federace. Zápis ze zasedání Rady ČJF, o.s. dne 22. 9. 2011. [online] 22. 9. 2011 [cit. 2015-03-29] Dostupné z <http://www.cjf.cz/files/stranky/organizace/rada/zapis_rada_22_09_11.pdf>
- Česká jezdecká federace. [online] 2015. [cit. 2015-03-29]. Dostupné z <<http://www.cjf.cz>>
- Český statistický úřad. Stavby hospodářských zvířat – od roku 1921. [online] 2015. [cit. 2015-03-09]. Dostupné z <http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?voa=tabulka&cislotab=ZEM1018CU&&kapitola_id=11>
- ČZU – FAPPZ. [online] 2015. [cit. 2015-03-31]. Dostupné z <<http://www.af.czu.cz/cs>>
- Deutsche Reiterliche Vereinigung. [online] 2015. [cit. 2015-03-29]. Dostupné z <<http://www.pferd-aktuell.de>>
- Equichannel [online] 2015. [cit. 2015-03-14]. Dostupné z <<http://www.equichannel.cz>>
- Fundación Real Escuela Andaluza del Arte Ecuestre. History [online] 2015. Dostupné z <<https://www.realescuela.org/en/historia.cfm>>

- HYJÉ – koně, o.s. [online] 2015. [cit. 2015-03-11]. Dostupné z <<http://www.hyje.cz>>
- Jaroslav Hatla. [online] 2015. [cit. 2015-03-23]. Dostupné z <www.hatlaeventing.com>
- Jezdec [online] 2015. [cit. 2015-02-25]. Dostupné z <<http://www.jezdec.cz>>
- Jezdecká akademie – Střední odborná škola Mariánské lázně s.r.o. [online] 2015. [cit. 2015-03-01]. Dostupné z <<http://www.jezdeckaakademie.cz>>
- Le Cadre noir Saumur. [online] 2015. [cit. 2015-01-02]. Dostupné z <<http://www.cadrenoir.fr>>
- Lipinská, K., Peterková, M. Ještě jednou nový občanský zákoník. [online] 2013. [cit. 2015-02-26]. Dostupné z <<http://www.equichannel.cz/jeste-jednou-novy-obcansky-zakonik>>
- Olympic.org, Official website of the Olympic Movement. [online] 2015. [cit. 2015-02-23]. Dostupné z <<http://www.olympic.org>>
- Parques de Sintra Monte da Lua. [online] 2015. [cit. 2015-04-01]. Dostupné z <<http://www.parquesdesintra.pt>>
- Rothbard, M. N. What is the Free Market? [online] The Ludwig von Mises Institute. 6. 1. 2006. [cit. 2015-02-12]. Dostupné z <http://mises.org/sites/default/files/jan06_0.pdf>
- Spanische Hofreitschule. [online] 2015. [cit. 2015-02-27]. Dostupné z <<http://www.srs.at>>
- Střední škola dostihového sportu a jezdeckví. [online] 2015. [cit. 2015-02-27]. Dostupné z <<http://www.dostihovaskola.cz>>
- Střední škola zemědělská a zahradnická Olomouc. [online] 2015. [cit. 2015-02-27]. Dostupné z <<http://www.szes-olomouc.cz>>
- Stredniskoly.cz. [online] 2015. [cit. 2015-02-27]. Dostupné z <<http://www.stredniskoly.cz>>

- UNESCO. Equitation in the French tradition. [online] 2011. [cit. 2015-01-12]. Dostupné z <<http://www.unesco.org/culture/ich/index.php?lg=en&pg=00011&RL=00440>>

Zdroje příloh:

- [Příloha 1] Šíma, J., Šímová, L. 2011. Kategorizace skokových soutěží. [online] jezdcí.cz [cit. 2015-04-01] Dostupné z <http://www.jezdci.cz/grafika/clanky-images/files/kategorizace_skokovych_soutezi.pdf>
- [Příloha 2] Česká jezdecká federace. 2014. Kategorizace jezdců pro skokové soutěže. [online] Česká jezdecká federace [cit. 2015-04-01] Dostupné z <http://www.cjf.cz/files/clanky/oblasti/zlinska/aktuality/kategorizace_jezdcu_tiskova_zprava_30-12-2014.pdf>

9. Seznam zkratek

ČJF – Česká jezdecká federace

FN – Národní federace

LOH – letní olympijské hry

MŠMT – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky

ZZVJ – Zkouška základního výcviku jezdce

UK – Univerzita Karlova

ZOH – zimní olympijské hry

KÓDY ZEMÍ

ARG - Argentina

ITA - Itálie

AUS - Austrálie

JPN - Japonsko

AUT - Rakousko

KSA – Saudská Arábie

BEL - Belgie

MEX - Mexiko

BRA - Brazílie

NED - Nizozemí

BUL – Bulharsko

NOR - Norsko

CAN - Kanada

NZL – Nový Zéland

CSR – Československá republika

POL - Polsko

DEN - Dánsko

POR - Portugalsko

ESP - Španělsko

ROU - Rumunsko

FRA – Francie

SUI - Švýcarsko

GBR – Velká Británie

SWE – Švédsko

GER – Německo

URS – Ukrajinská sovětská socialistická republika

HUN - Maďarsko

USA – Spojené státy americké

10. Přílohy

10.1. Seznam příloh

Dokumenty -	66
Příloha 1 – Kategorizace skokových soutěží	66
Příloha 2 – Kategorizace jezdců pro skokové soutěže	70
Tabulky -	73
Tabulka 1 – Stavby koní v ČR.	73
Tabulka 2 – Ceny ustájení koní v ČR.	74
Tabulka 3 – Ceny krmných směsí v ČR.....	74
Tabulka 4 – Ceny podkování na 4 nové podkovy	75
Tabulka 5 – Hodinové dotace praktického vyučování.....	75
Tabulka 6 – LOH 1912 Stockholm.	76
Tabulka 7 – LOH 1920 Antverpy	76
Tabulka 8 – LOH 1924 Paříž	76
Tabulka 9 – LOH 1928 Amsterdam.....	77
Tabulka 10 – LOH 1932 Los Angeles	77
Tabulka 11 – LOH 1936 Berlín	78
Tabulka 12 – LOH 1948 Londýn.....	78
Tabulka 13 – LOH 1952 Helsinky.....	78
Tabulka 14 – LOH 1956 Melbourne - Stockholm	79
Tabulka 15 – LOH 1960 Řím.....	79
Tabulka 16 – LOH 1964 Tokyo	79
Tabulka 17 – LOH 1968 Mexiko	80
Tabulka 18 – LOH 1972 Mnichov	80
Tabulka 19 – LOH 1976 Montreal.....	80
Tabulka 20 – LOH 1980 Moskva.....	80
Tabulka 21 – LOH 1984 Los Angeles	81
Tabulka 22 – LOH 1988 Soul	81
Tabulka 23 – LOH 1992 Barcelona	81
Tabulka 24 – LOH 1996 Atlanta.....	81
Tabulka 25 – LOH 2000 Sydney	82
Tabulka 26 – LOH 2004 Athény.....	82
Tabulka 27 – LOH 2008 Peking	82
Tabulka 28 – Ceny výcviku jezdců.....	83

10.2. Dokumenty

Příloha 1.

KATEGORIZACE SKOKOVÝCH SOUTĚŽÍ

Vypracovali: Ing. Jan Šíma a Bc. Lucie Šimová

Tento materiál vznikl v důsledku potřeby nastartovat systém dalšího vzdělávání jezdců tak, aby nekončil složením ZZVJ. Jedná se o zjednodušený a upravený systém, který funguje v Německu. Svým způsobem může ovlivnit i vzdělávací proces ostatních funkcionářů ve skokovém sportu (stavitelé parkurů, rozhodčí) tak, aby stupně odbornosti a tím i kompetence korespondovali s výkonnostními třídami jezdců.

Rovněž pořadatelé budou nuceni zamyslet se nad tvorbou propozic. Start jezdců s vyšší výkonnostní třídou v nižších soutěžích by měl být ošetřen tak, aby šance jezdců s nižší výkonnostní třídou byly pokud možno vyrovnané (omezené věkem či dosaženou výkonností koní nebo bez nároku na umístění).

Materiál rovněž obsahuje návrh nových národních sportovně technických podmínek pro skokové soutěže. Pro srovnání je zde přiložen německý originál i jeho překlad.

Kategorizace jezdců – výkonnostní třídy

Varianta 4 výkonnostních tříd

ZZ,ZM,Z	ZL,L	S*,S**,ST	T*,T**,T***,T****
IV. výkonnostní třída	III. výkonnostní třída	II. výkonnostní třída	I. výkonnostní třída

Jezdci s dosaženou výkonnostní třídou mohou startovat v soutěžích pouze do výše, která jim je stanovena. Start jezdců s vyšší výkonnostní třídou v soutěžích pro nižší výkon.třídy **by měl být omezen rozpisem soutěží**

Nejnižší výkonnostní třída = jezdci po ZZVJ

Postup do vyšší výkon.třídy na základě : dosažených výsledků + teoretických znalostí

Teoretické znalosti= test + ústní zkouška (anatomie a fyziologie koně, trénink, pravidla, etiketa atd.)- rozsah úměrný výkonnostní třídě.

Postupový klíč:

1. Kategorie děti, mladší a starší junioři musí absolvovat k postupu ze IV. do III. výkonnostní třídy alespoň 5 soutěží (do 100cm) na styl jezdců s minimálním hodnocením 6 a 5 krát soutěž stupně „Z“ do 8 tr.b. z každé soutěže. Kategorie mladých jezdců a seniorů postupuje ze IV.do III. výkonnostní třídy po absolvování 10 soutěží stupně „Z“ s maximálním počtem 8 tr.bodů v každé soutěži.
2. Všechny kategorie jezdců postupují ze III.do II. výkonnostní třídy po absolvování 10 soutěží (min.5 na úrovni „L“) s maximálním počtem 8 tr.bodů v každé soutěži.

3. Všechny kategorie jezdců postupují ze II.do I. výkonnostní třídy po absolvování 10 soutěží (min. 5 na úrovni „ST“) s maximálním počtem 8 tr.bodů v každé soutěži.

Stylová soutěž: Stupeň obtížnosti v rámci rozsahu obtížností pro danou kategorii. Musí obsahovat konkrétní prvky. Jde o obdobu soutěží na styl se standardními požadavky dle FNV : Například absolvování klusových kavalet; absolvování in-out dvojskoku z křížků (50-70cm) z klusu, poté opět přechod do klusu; přechod ze cvalu do klusu, do kroku, cval vpravo a totéž ještě jednou poté cval vlevo; kruh na předepsaném místě či absolvování distancí s pevně stanoveným počtem cvalových skoků.....

Poznámka: Dosáhne-li jezdec výsledků, které ho opravňují k postupu do vyšší výkonnostní třídy, je na jeho uvážení požádá-li o přeřazení do této třídy či nikoli.

Sestup do nižší třídy-

- a) Po dvou letech nedosahuje-li jezdec předepsané výkonnosti (výjimkou je první výkonnostní třída, tam je lhůta stanovena na 5 let). Výše postupuje automaticky již pouze na základě znovu dosažených odpovídajících výsledků (bez teoretické zkoušky).
- b) Na vlastní žádost.

Rozlišení výkonnostní třídy: Na licenci formou známky.

Omezení soutěží rozpisem závodů znamená:

- A) Vypisovat soutěže pro jednotlivé kategorie jezdců
- B) Umožnit start jezdců vyšší kategorie v soutěžích pro kategorie nižší za určitých podmínek (věk koní, popř. jejich dosažená výkonnost nebo bez nároků na umístění tedy i na ceny)

Přihlášky:

Za správnost přihlášky, aby byla v souladu s propozicemi závodů, odpovídá vysílající složka (ten, kdo koně přihlašuje).

Sankce: Určí disciplinární komise

Kategorizace zpětně-na základě výsledků v předchozí sezóně:

- I. Kategorie= jezdcí, kteří absolvovali v minulém roce ST a dokončili
- II. kategorie=jezdci, kteří absolvovali v minulém roce S a dokončili
- III. kategorie=jezdci, kteří absolvovali v minulém roce ZL a dokončili
- IV. kategorie= jezdcí po ZZVJ- ZM

Návrh sportovně technických podmínek

Stupeň	ZZ	ZM	Z	ZL	L	S*	S**	ST	T*	T**	T***	T****
Hala min. počet	6	6	6	7	7	8	8	8	9	9	10	10
max. počet	8	8	8	9	9	10	10	10	12	12	14	14
Otevřená kolb. min.počet	7	7	7	8	8	9	9	9	10	10	11	11
max.počet	10	10	10	12	12	13	13	13	14	14	16	16
Rozměry hala i venku	80	90	100	110	120	125	130	135	140	145	150	155
Max.šířka vod.příkopu	--	--	150	200	250	300	300	350	400	420	450	450
Max.počet kombinací												
-dvojskok	1	1	1	2	2	2	3	3	3	3	3	3
-trojskok	--	--	--	--	1	1	2	2	2	2	2	2
Min.počet kombinací					1	1	1	1	1	1	1	1

- Tolerance výšky překážek +/- 5cm u soutěží do stupně „L“
- Tolerance šířky překážek -10/+20 cm (od stupně T dle uvážení), triplebare +50cm
- Dvojbradlí max. 2 na parkůru (výjimka pokud jde o šířku)
- V každém parkůru musí 50% skoků dosahovat předepsaných rozměrů daného stupně obtížnosti, minimálně jeden kolmý skok a jeden oxer
- Vzdálenosti mezi jednotlivými skoky v kombinacích stupně Z-S* 7m-8m nebo 10-11m od S** dle uvážení; kategorie pony 7-7,5m nebo 9,8-10,3m (velcí); pokud startují v soutěži společně pony i velcí koně (pony na konci startovní listiny) lze upravit kombinaci pro pony následovně:
  - 40cm kombinace na 1 cval. skok
  - 60cm kombinace na 2 cval. skoky

Vysvětlivky k tabulce:

- Toleranci zachovat u soutěží do stupně „L“. Dá se do budoucna předpokládat, že tyto soutěže budou vypisovány především na závodištích s ne tak kvalitním povrchem a interval 10 cm je pro mladé koně a méně zkušené jezdce dosti veliký.
- Šířka překážek není v tabulce konkrétně uvedena. Její tolerance se rozumí v kontextu s výškou tzn. je-li parkur vysoký 120 cm, odvíjí se tolerance šířky od této hodnoty.
- Výjimka u dvojbradlí, vzhledem k jeho nižší obtížnosti může být i širší, maximálně však jako u triplebare
- 50% skoků musí dosahovat daných rozměrů minimálně jeden kolmý skok a jeden oxer. Zde je třeba si uvědomit, že parkur nemusí být pouze z oxerů a kolmých skoků

- Vzdálenost v kombinacích od S** dle uvážení. Ve světě se již pracuje s délkou cvalového skoku 3,60m. Ve vyšších soutěžích v určitém typu kombinace a za určitých okolností je interval krátký. Tyto soutěže by měli stavět zkušení stavitelé, u kterých se předpokládá, že si s tímto citlivě poradí.
- Návrh tabulek měl korespondovat s kategorizací jezdců a jejich rozdělením do výkonnostních tříd
- V Německu kategorie E je vypisována do 85 cm a je určena především pro jezdce po zkouškách výcviku a úplně mladé koně a takřka výhradně na styl. Neznají zde veřejné tréninky ani hobby závody. Proto jsme u nás zařadili stupeň ZZ. Účast v těchto nízkých soutěžích (ZZ, ZM) by měla být ošetřena rozpisem závodů a nikoliv omezena pravidly.
- Dále skoková komise navrhuje návrat k vyloučení až po třetí neposlušnosti u soutěží do stupně L (vyjma mistrovství – děti a junioři) a u soutěží vypisovaných pro mladé koně (KMK, šampionáty apod.)
- V soutěžích do stupně ZL nepoužívat distanci kratší než 4 cvalové skoky.

Kategorizace jezdců pro skokové soutěže

30. 12. 2014

Vážení jezdci, trenéři, funkcionáři a všichni příznivci parkurového skákání,

v souvislosti s narůstajícím počtem startujících v soutěžích se již řadu let hovoří o nutnosti rozdělit jezdce do výkonnostních kategorií. Skoková komise připravila od sezóny 2015 asi nejzásadnější změnu v pravidlech jezdeckého sportu od 90. let, když zapracovala do národních pravidel úpravu zavádějící kategorizaci jezdců. Inspirací této úpravy byl fungující rakouský model. Pokud tuto úpravu schválí Výkonný výbor ČJF na zasedání 13. 1. 2015, **vstoupí kategorizace v platnost s novými pravidly od 1. 4. 2015**. V rámci přípravy však bude některé kroky nutné **realizovat dříve, tedy od chvíle, kdy začne prodlužování jezdeckých licencí** pro sezónu 2015. Skoková komise předpokládá, že rok 2015 bude rokem zkušebním a v průběhu sezóny se za podpory jezdecké veřejnosti tento návrh poupraví tak, aby plně fungoval od roku 2016.

Základní principy fungování kategorií:

1. Vzniknou čtyři kategorie jezdců:

a. Kategorie S1

- opravňuje jezdce startovat pouze v soutěžích výšky do 110 cm (ZZ, ZM, Z, ZL)

b. Kategorie S2

- opravňuje jezdce startovat v soutěžích do 130 cm (L*, L**, S*, S**), ZZ-ZL dle typu soutěže (viz níže)

c. Kategorie S3

- opravňuje jezdce startovat v soutěžích od stupně ST* (135 cm) výše, ZZ-S dle typu soutěže (viz níže).

d. Kategorie S4

- speciální kategorie zahrnující pouze jezdce seniorského reprezentačního kádru A a B. Do této kategorie zařazuje a odvolává jezdce Výkonný výbor na základě doporučení odpovědnými zástupci SK. Jezdci mají na národních závodech stejné oprávnění, jako jezdci kategorie S3.

Zahraniční jezdci se v rámci zkušebního provozu budou hlásit do kategorií dle vlastního uvážení. Podmínky startů zahraničních jezdců budou od roku 2016 upraveny.

2. Nově zavedené typy soutěží:

Pořadatelé budou mít na výběr **mezi třemi typy soutěží**, s tím, že jezdci nesmí být nikdy připuštěni do soutěže vyšší obtížnosti, než je jejich kategorie. Jak budou soutěže vypisovány, je zcela v pravomoci pořadatelů (a jejich sponzorů). Typ soutěže bude muset být vždy uveden na rozpise závodů. V souvislosti s pořádáním závodů se v pravidlech ještě objeví novinka - počet koní v jedné soutěži (resp. počet koní na jedné výsledkové listině) nesmí překročit 100 dvojic. V opačném případě je pořadatel automaticky povinen soutěž rozdělit na dvě samostatné soutěže a do obou dát finanční dotaci uvedenou v rozpise. Nebo automaticky rozdělit/omezit startovní pole typem soutěže:

a. Otevřená soutěž

- soutěž **přístupná** jak jezdcům kategorie odpovídající obtížnosti soutěže, tak i jezdcům kategorie vyšší. Vyhodnocení pořadí jezdců je společné bez ohledu na jejich kategorie (jedna výsledková listina). Finanční dotace je rozdělena dle

skutečného pořadí. Jedná se tedy o soutěž, která byla vypisována před zavedením kategorizace - tedy o běžnou soutěž, na kterou jsme všichni zvyklí.

b. Uzavřená soutěž

- soutěž přístupná pouze pro jezdce kategorie odpovídající obtížnosti soutěže, případně kategoriím vyšším vyjmenovaným v rozpisu závodů. Soutěžícím mimo vyjmenované kategorie nesmí být umožněna účast v soutěži. Vyhodnocení pořadí jezdců je společné bez ohledu na jejich kategorii (jedna výsledková listina). Finanční dotace je rozdělena dle skutečného pořadí.

c. Kombinovaná soutěž

- soutěž přístupná jak jezdčům kategorie odpovídající obtížnosti soutěže, tak i jezdčům kategorie vyšší. **Vyhodnocení pořadí jezdců je samostatné pro kategorii odpovídající obtížnosti soutěže a na samostatné výsledkové listině** pro ostatní jezdce kategorií vyšších (tedy dvě výsledkové listiny). Rozdělení finanční dotace mezi kategorie je plně v kompetenci pořadatele, ale tato skutečnost musí být uvedena v rozpisu a musí být v souladu s PJS. Za správné zařazení jezdce do příslušné kategorie zodpovídá jezdec nebo jeho odpovědný zástupce, kontroluje pořadatel a hlavní rozhodčí.

3. Podmínky přestupu mezi kategoriemi

Pro přestup z nižší kategorie do vyšší bude jezdec muset splnit níže uvedené podmínky.

Po jejich splnění požádá jezdec Oblastní výbor své oblasti prostřednictvím oblastního sekretáře o přeřazení do vyšší kategorie. Tuto žádost doplní výsledkovými listinami, ze kterých bude patrné, že podmínky splnil. Po ověření správnosti údajů a schválení Oblastním výborem, provede sekretář příslušnou změnu v centrální databázi jezdců. Přestup do vyšší kategorie není povinný ani automatický a bude proveden pouze na přání jezdce. Sběrání "kvalifikačních parkurů" je omezeno třemi roky a to zpětně k datu podání žádosti o přestup.

Přestup z kategorie vyšší do kategorie nižší bude provedena na základě písemné žádosti jezdce. Jezdec může tento krok provést kdykoli a bez udání důvodů. Pro návrat zpět do vyšší kategorie bude ale nutné opět splnit níže uvedené podmínky: **a. po složení ZZVJ**

- jezdci, kteří složí ZZVJ po 1. 1. 2015 budou automaticky zařazeni do kategorie S1
- b. S1 -> S2**
- jezdci, kteří složili ZZVJ po 1. 1. 2015 do věku 21 let - absolvování 8 soutěží na styl s průměrnou známkou 7,0 a vyšší
  - všichni ostatní v kategorii S1 - absolvování minimálně 5 soutěží o výšce 110 cm s celkovým počtem max. 8 trestných bodů, nebo absolvování 8 soutěží na styl s průměrnou známkou 7.0 a vyšší

c. S2 -> S3

- absolvování 5 soutěží na výšce 130 cm s max. celkovým počtem 16 trestných bodů

d. S3 -> S4

- do této kategorie zařazuje jezdce Výkonný výbor na základě doporučení odpovědnými zástupci Skokové komise.

e. jezdci, kteří neshodili v parkurových soutěžích po dobu delší než 5 let, případně neprodloužili 5 let svou jezdeckou licenci, budou automaticky zařazeni do kategorie S1. Vyjma jezdců, kteří dosáhli věku 49 let a vlastní licenci S2 a vyšší

f. za správné zařazení do kategorie zodpovídá jezdec nebo jeho odpovědný zástupce. Právo kontroly mají všichni rozhodčí nebo kterýkoliv člen ČJF může vznést dotaz u daného oblastního sekretáře nebo hlavního rozhodčího v rámci závodů a požádat o

kontrolu daného jezdce a jeho správné zařazení. V případě nedodržování kategorizace budou pořadatelé i jezdci postiženi dle disciplinárního řádu.

4. Stanovení kategorií u jezdců se ZZVJ složenou do 31. 12. 2014

Po dlouhém zvažování, i s ohledem na technické možnosti, se skoková komise rozhodla nechat úvodní volbu kategorie čistě na odpovědnosti jezdce (jeho odpovědného zástupce). Aby vše mohlo od 1. 4. 2015 bez problémů fungovat, je nutné, aby ke zvolení kategorie S1, S2, S3 došlo již během prodlužování jezdeckých licencí.

Všichni jezdci (nejen jezdci skokových soutěží) budou mít povinnost při žádosti o prodloužení jezdecké licence uvést kategorii pro skokové soutěže, ve které by chtěli v roce 2015 startovat. Skoková komise by tímto ráda apelovala na jezdce, ale především také rodiče (trenéry) dětí, aby k této volbě přistoupili co nejzodpovědněji s ohledem na předchozí zkušenosti. Skoková komise si ponechává právo přehodnotit kategorii jezdce dle výsledků dosažených před 1. 1. 2015 a v případě zjevného nadhodnocení jeho zkušeností navrhnout Výkonnému výboru prostřednictvím viceprezidenta pro sport snížení kategorie tohoto jezdce.

5. Co je nyní potřeba dořešit

V současné chvíli (tedy pár dnů před koncem roku) již plně probíhají úpravy centrální databáze a programu ACE Gallop i online přihlašovacího systému tak, aby vše bylo včas připravené. VV ČJF již má od SK všechny podklady pro úpravu pravidel a v nejbližších dnech obdrží sekretáři oblastí metodický pokyn k prodlužování licencí a zavedení zkušebnímu provozu kategorizace skokových jezdců na rok 2015.

Všichni ve skokové komisi věříme, že se vše včas stihne a kategorizace jezdců vstoupí v platnost s novými pravidly vydanými k 1. 4. 2015. Po prvním roce fungování dojde k vyhodnocení a případné úpravě celého systému.

Skoková komise věří, že tento návrh u Vás najde mnoho příznivců a porozumění a případné nedostatky se nám podaří v průběhu sezóny 2015 společně odstranit. V případě jakýchkoli dotazů neváhejte kontaktovat zástupce skokové komise.

Přejeme Vám všem hodně štěstí a úspěchů v novém roce 2015.

Za skokovou komisi Martin Ohnheiser manažer SK

10.3. Tabulky

Tabulka 1 – Stavby koní v ČR

STAVY KONÍ - ČESKÁ REPUBLIKA							
Soupis koní (do roku 1932 stav k 31. 12. předchozího roku; v letech 1933–1938 stav k 1. 1.; v roce 1945 stav k 1. 7. – letní stav; v letech 1946–1992 stav k 1. 1.; v letech 1993–2002 stav k 1. 3.; od roku 2003 stav k 1. 4.)							
Rok	Počet	Rok	Počet	Rok	Počet	Rok	Počet
1921	385 806	1953	345 141	1974	40 564	1995	18 039
:		1954	335 015	1975	35 188	1996	19 175
1926	455 757	1955	333 050	1976	30 506	1997	19 059
:		1956	336 732	1977	27 978	1998	20 718
1931	.	1957	334 358	1978	26 423	1999	22 675
1932	.	1958	314 703	1979	25 504	2000	23 835
1933	410 876	1959	276 804	1980	24 788	2001	25 795
1934	407 817	1960	235 574	1981	24 400	2002	20 891
1935	401 848	1961	200 544	1982	24 127	2003	20 140
1936	396 849	1962	176 532	1983	24 801	2004	20 371
1937	403 565	1963	149 779	1984	25 754	2005	20 561
1938	389 399	1964	132 578	1985	26 833	2006	22 883
:		1965	115 413	1986	27 773	2007	24 009
1945	449 000	1966	104 179	1987	27 695	2008	27 274
1946	450 000	1967	96 541	1988	27 622	2009	28 030
1947	438 105	1968	90 339	1989	26 975	2010	29 887
1948	417 265	1969	84 197	1990	26 924	2011	31 068
1949	404 794	1970	75 152	1991	25 267	2012	33 175
1950	399 604	1971	66 280	1992	21 370	2013	34 281
1951	378 782	1972	57 158	1993	18 792	2014	32 925
1952	353 550	1973	48 106	1994	18 131		

Zvýrazněna hranice výrazného poklesu stavu koní.

Zdroj: Upravená tabulka Stavby hospodářských zvířat dle (Český statistický úřad, 2015) omezena pouze na chov koní.

Tabulka 2 - Ceny ustájení koní v ČR

OBJEKT	CENA USTÁJENÍ ZA MĚSÍC V KČ	OBJEKT	CENA USTÁJENÍ ZA MĚSÍC V KČ
Stáj 1	7500	Stáj 11	4800
Stáj 2	4800	Stáj 12	3000
Stáj 3	4500	Stáj 13	6000
Stáj 4	7000	Stáj 14	4500
Stáj 5	7045	Stáj 15	5500
Stáj 6	3600	Stáj 16	5000
Stáj 7	6000	Stáj 17	5000
Stáj 8	5700	Stáj 18	5100
Stáj 9	4000	Stáj 19	6100
Stáj 10	8000	Stáj 20	4500
Průměrná cena ustájení činní 5 382,25 Kč			

Zdroj: Data vychází z webových stránek dvaceti náhodně vybraných objektů nabízejících ustájení koní.

Tabulka 3 – Ceny krmných směsí

POLOŽKA	CENA ZA 20 KG V KČ	POLOŽKA	CENA ZA 20 KG V KČ
Krmná směs 1	615	Krmná směs 11	717
Krmná směs 2	293	Krmná směs 12	605
Krmná směs 3	569	Krmná směs 13	499
Krmná směs 4	375	Krmná směs 14	459
Krmná směs 5	749	Krmná směs 15	690
Krmná směs 6	656	Krmná směs 16	560
Krmná směs 7	445	Krmná směs 17	368
Krmná směs 8	589	Krmná směs 18	732
Krmná směs 9	499	Krmná směs 19	595
Krmná směs 10	511	Krmná směs 20	407
Průměrná cena za 20 kg krmné směsi činní 546,65 Kč			

Zdroj: <<http://krmivo-a-vitaminy-pro-kone.heureka.cz/f:13414:21010/?f=2>>

Tabulka 4 – Ceny podkování na 4 nové podkovy

SUBJEKT	CENA V KČ
Kovář 1	900
Kovář 2	800
Kovář 3	800
Kovář 4	1000
Kovář 5	1000
Kovář 6	1200
Kovář 7	1200
Kovář 8	1200
Kovář 9	1800
Kovář 10	1200
Průměrná cena za kování na 4 nové podkovy činí 1110 Kč.	

Zdroj: Data vychází z webových stránek dvaceti náhodně vybraných subjektů nabízejících kování koní.

Tabulka 5. – Hodinové dotace praktického vyučování

OBOR	PRAVIDELNÁ TÝDENNÍ HODINOVÁ DOTACE				PRAXE MIMO PRAVIDELNÝ ROZVRH	CELKEM ZA STUDIUM
	1. r	2. r	3. r	4. r		
Jezdec a chovatel	15	16,5	16,5	-	-	1584 hod
Jezdec a chovatel	15	15	15	-	-	1488 hod
Jezdec a chovatel	15	17	17	-	-	1617 hod
Jezdec a chovatel	4	4	4	-	564 hod	960 hod
Chovatelství	3	2	2	0	-	231 hod
Chovatelství	2	0	0	0	133 hod	199 hod
Agropodnikání	2	2	2	0	-	198 hod
Agropodnikání	1	2	2	1	-	198 hod
Chov koní					50 dní	50 dní
Chov koní a agroturistika					4 týdny	4 týdny

Zdroj: Data vychází z webových stránek deseti institucí poskytujících vzdělání v oboru chovu koní a jezdeckví.

Tabulka 6 - LOH 1912 Stockholm

	Všestrannost		Skoky		Drezura
	Týmy	Jednotlivci	Týmy	Jednotlivci	
1. místo	SWE	Nordlander SWE	SWE	Cariou FRA	Bonde SWE
2. místo	GER	Rochov GER	FRA	Kröcher GER	Boltenstern SWE
3. místo	USA	Cariou FRA	GER	De Bloomaert BEL	V. Blixen-Fincke SWE

Českoslovenští jezdci se nezúčastnili.

Zdroj: upraveno dle (Bergvall, 1913)

Tabulka 7 - LOH 1920 Antverpy

	Všestrannost		Skoky		Drezura
	Týmy	Jednotlivci	Týmy	Jednotlivci	
1. místo	SWE	Mowner SWE	SWE	Lequio ITA	Lundblad SWE
2. místo	ITA	Lundstrom SWE	BEL	Valerio ITA	Sandström SWE
3. místo	BEL	Caffaratti ITA	ITA	Lerenhaupt SWE	Comte de Rosen SWE

Zdroj: Upraveno dle (Verdyck, 1920)

Tabulka 8 - LOH 1924 Paříž

	Všestrannost		Skoky		Drezura
	Týmy	Jednotlivci	Týmy	Jednotlivci	
1. místo	NED	NED	SWE	Gemuseus SUI	De Linder SWE
2. místo	SWE	Kirkebjerg DEN	SUI	Lequio ITA	Sandström SWE
3. místo	ITA	Doak USA	POR	Krolikiewicz POL	Lesage FRA

Českoslovenští jezdci:

Všestrannost:	Bez umístění – J. Charous, Nedokončili – M. Pechman, F. Statečný
Skoky:	Bez umístění – R. Popler, O. Buchar, Nedokončil – J. Rabas, Nestartoval – E. Prat
Drezura:	6. místo – E. Theil, Bez umístění – F. Donda, O. Schöniger, J. Hanf

Zdroj: Upraveno dle (Avé, 1924)

Tabulka 9 - LOH 1928 Amsterdam

	Všestrannost		Skoky		Drezura	
	Týmy	Jednotlivci	Týmy	Jednotlivci	Týmy	Jednotlivci
1. místo	NED	Pahud de Mortanges NED	ESP	Ventura CSR	GER	v. Langen GER
2. místo	NOR	De Kruijff Jr. NED	POL	Bertan FRA	SWE	Marion FRA
3. místo	POL	Neumann GER	SWE	Kuhn SUI	NED	Olson SWE
Českoslovenští jezdci:						
Všestrannost:	Umístění - J. Charous (16. místo), Nedokončili – F. Statečný, J. Seyfried Družstva: 12. místo (J. Seyfried, J. Charous, Statečný)					
Skoky:	Umístění – F. Ventura (1. místo), J. Rabas (40. místo), Diskvalifikace – R. Popler					
Drezura:	Umístění – E. Theil (5. místo), O. Schöniger (10. místo), J. Hanf (17. místo) Družstva: 5. místo (J. Hanf, E. Theil, O. Schöniger)					

Zdroj: Upraveno dle: (van Rosemm, 1928)

Tabulka 10 - LOH 1932 Los Angeles

	Všestrannost		Skoky		Drezura	
	Týmy	Jednotlivci	Týmy	Jednotlivci	Týmy	Jednotlivci
1. místo	USA	Pahud de Mortanges NED		Nishi JPN	FRA	Lesage FRA
2. místo	NED	Thomson USA		Chamberlin USA	SWE	Marion FRA
3. místo		v. Rosen Jr. SWE		v. Rosen Jr. SWE	USA	Tuttle USA
Českoslovenští jezdci se neúčastnili.						

Zdroj: Upraveno dle (Browne, 1933)

Tabulka 11 - LOH 1936 Berlin

	Všestrannost		Skoky		Drezura	
	Týmy	Jednotlivci	Týmy	Jednotlivci	Týmy	Jednotlivci
1. místo	GER	Stubbendorff GER	GER	Hasse GER	GER	Pollay GER
2. místo	POL	Thomsn USA	NED	Rang ROU	FRA	Gerhard GER
3. místo	GBR	Mathiesen- Lundig DEN	USA	v. Platthy HUN	SWE	Podhajski AUT
Českoslovenští jezdci:						
Drezura:	Umístění – Jandl (13. místo), Pechmann (24. místo), Schöniger (29. místo) Družstva: 8. místo (Jandl, Pechman, Schöniger)					
Všestrannost:	Umístění - Procházka (20. místo), Dobeš (23. místo), Bureš (27. místo) Družstva: 4. místo (Procházka, Dobeš, Bureš) – z družstev poslední					
Skoky:	Umístění - Buzek (27. místo), Vyloučení – Seyfried, Čoček					

Zdroj: Upraveno dle (Richter, 1937)

Tabulka 12 - LOH 1948 Londýn

	Všestrannost		Skoky		Drezura	
	Týmy	Jednotlivci	Týmy	Jednotlivci	Týmy	Jednotlivci
1. místo	USA	Chavallier FRA	MEX	Mariles Cortes MEX	FRA	Moser SUI
2. místo	SWE	Henry USA	ESP	Uriza Castro MEX	USA	Jousseaume FRA
3. místo	MEX	Selfelt SWE	GBR	D'Orgeix FRA	POR	Bolterstern SWE

Zdroj: Upraveno dle (Burghley, 1951)

Tabulka 13 - LOH Helsinky 1952

	Všestrannost		Skoky		Drezura	
	Týmy	Jednotlivci	Týmy	Jednotlivci	Týmy	Jednotlivci
1. místo	SWE	Blixen SWE	GBR	Jonqueres D'Oriola FRA	SWE	Cyr SWE
2. místo	GER	Lefrant FRA	CHI	Cristi CHI	SUI	Hartel DEN
3. místo	USA	Büsing GER	USA	Thiedemann GER	GER	Jousseaume FRA

Zdroj: Upraveno dle (Kolkka, 1955)

Tabulka 14 - LOH 1956 Melbourne – Stockholm

	Všestrannost		Skoky		Drezura	
	Týmy	Jednotlivci	Týmy	Jednotlivci	Týmy	Jednotlivci
1. místo	GBR	Kastenmann SWE	GER	Winkler GER	SWE	Cyr SWE
2. místo	GER	Lütke Westhues GER	ITA	D'Inzelo ITA	GER	Hartel DEN
3. místo	CAN	Weldon GBR	GBR	Thiedemann GER	SUI	Linsenhoff GER

Zdroj: Upraveno dle (The Official Report of the Organizing Committee for the Equestrian Games of the XVIth Olympiad - Stockholm 1956, 1959)

Tabulka 15 - LOH 1960 Řím

	Všestrannost		Skoky		Drezura	
	Týmy	Jednotlivci	Týmy	Jednotlivci	Týmy	Jednotlivci
1. místo	AUS	Morgan AUS	AUS	D'Inzeo, R. ITA		Filatov URS
2. místo	SUI	Lavis AUS	SUI	D'Inzeo, P. ITA		Fischer SUI
3. místo	FRA	Buhler SUI	FRA	Broome GBR		Neckermann GER
Českoslovenští jezdci:						
Drezura:	F. Šembera (14. místo)					
Všestrannost:	F. Hružik (nedokončil)					

Zdroj: Upraveno dle (The XVII Olympiad Rome 1960, 1963)

Tabulka 16 - LOH 1964 Tokyo

	Všestrannost		Skoky		Drezura	
	Týmy	Jednotlivci	Týmy	Jednotlivci	Týmy	Jednotlivci
1. místo	ITA	Checcoli ITA	GER	Jonqueres D'Oriola FRA	GER	Chammartin SUI
2. místo	USA	Moratorio ARG	FRA	Schridde GER	SUI	Boldt GER
3. místo	GER	Ligges GER	ITA	Robeson GBR	URS	Filatov URS

Zdroj: Upraveno dle (The Games of the XVIII Olympiad Tokyo 1964, 1964)

Tabulka 17 - LOH 1968 Mexiko

	Všestrannost		Skoky		Drezura	
	Týmy	Jednotlivci	Týmy	Jednotlivci	Týmy	Jednotlivci
1. místo	GBR	Guyon FRA	CAN	Steinkraus USA	GER	Kizimov URS
2. místo	USA	Allhusen GBR	FRA	Coakes GBR	URS	Neckermann GER
3. místo	AUS	Page USA	GER	Broome GBR	SUI	Klimke GER

Zdroj: Upraveno dle (Olympic.org, Official website of the Olympic Movement, 2015)

Tabulka 18 - LOH 1972 Mnichov

	Všestrannost		Skoky		Drezura	
	Týmy	Jednotlivci	Týmy	Jednotlivci	Týmy	Jednotlivci
1. místo	GBR	Meade GBR	GER	Mancinelli ITA	URS	Linsenhoff GER
2. místo	USA	Argenton ITA	USA	Moore GBR	GER	Petushkova URS
3. místo	GER	Jönsson SWE	ITA	Sharpio USA	SWE	Neckermann GER

Zdroj: Upraveno dle (Olympic.org, Official website of the Olympic Movement, 2015)

Tabulka 19 - LOH 1976 Montreal

	Všestrannost		Skoky		Drezura	
	Týmy	Jednotlivci	Týmy	Jednotlivci	Týmy	Jednotlivci
1. místo	USA	Coffin USA	FRA	Schockemöhle GER	GER	Stükelberger SUI
2. místo	GER	Plumb USA	GER	Vaillancourt CAN	SUI	Boldt GER
3. místo	AUS	Schultz GER	BEL	Mathy BEL	USA	Klimke GER

Zdroj: Upraveno dle (Olympic.org, Official website of the Olympic Movement, 2015)

Tabulka 20 - LOH 1980 Moskva

	Všestrannost		Skoky		Drezura	
	Týmy	Jednotlivci	Týmy	Jednotlivci	Týmy	Jednotlivci
1. místo	URS	Roman ITA	URS	Kowalczyk POL	URS	Theurer-Max AUT
2. místo	ITA	Blinov URS	POL	Korolkov URS	BUL	Kovshov URS
3. místo	MEX	Salnikov URS	MEX	Perez de la Heras MEX	ROU	Ugryumov URS

Zdroj: Upraveno dle (Olympic.org, Official website of the Olympic Movement, 2015)

Tabulka 21 - LOH 1984 Los Angeles

	Všestrannost		Skoky		Drezura	
	Týmy	Jednotlivci	Týmy	Jednotlivci	Týmy	Jednotlivci
1. místo	USA	Todd NZL	USA	Fargis USA	GER	Klimke GER
2. místo	GBR	Stives-Lende USA	GBR	Homfeld USA	SUI	Marzog DEN
3. místo	GER	Holgate-Leng GBR	GER	Robbiani SUI	SWE	Limandus SUI

Zdroj: Upraveno dle (Olympic.org, Official website of the Olympic Movement, 2015)

Tabulka 22 - LOH 1988 Soul

	Všestrannost		Skoky		Drezura	
	Týmy	Jednotlivci	Týmy	Jednotlivci	Týmy	Jednotlivci
1. místo	GER	Todd NZL	GER	Durand Jr. FRA	GER	Uphoff-Becker GER
2. místo	GBR	Stark GBR	USA	Best USA	SUI	Otto-Crepin FRA
3. místo	NZL	Holgate-Leng GBR	FRA	Huck GER	CAN	Stükelberger SUI

Zdroj: Upraveno dle (Olympic.org, Official website of the Olympic Movement, 2015)

Tabulka 23 - LOH 1992 Barcelona

	Všestrannost		Skoky		Drezura	
	Týmy	Jednotlivci	Týmy	Jednotlivci	Týmy	Jednotlivci
1. místo	AUS	Ryan AUS	NED	Beerbaum GER	GER	Uphoff-Becker GER
2. místo	NZL	Blöcker GER	AUT	Raymakers NED	NED	Werth GER
3. místo	GER	Tait NZL	FRA	Dello Joio USA	USA	Balkenhol GER

Český jezdec:

Parkur: J. Pecháček – nedokončil

Zdroj: Upraveno dle (Olympic.org, Official website of the Olympic Movement, 2015)

Tabulka 24 - LOH 1996 Atlanta

	Všestrannost		Skoky		Drezura	
	Týmy	Jednotlivci	Týmy	Jednotlivci	Týmy	Jednotlivci
1. místo	AUS	Tait NZL	GER	Kirchhof GER	GER	Werth GER
2. místo	USA	Clark NZL	USA	Melliger SUI	NED	v. Grunsven NED
3. místo	NZL	Millikin USA	BRA	Ledermann FRA	USA	Rthenberger NED

Zdroj: Upraveno dle (Olympic.org, Official website of the Olympic Movement, 2015)

Tabulka 25 - LOH 2000 Sydney

	Všestrannost		Skoky		Drezura	
	Týmy	Jednotlivci	Týmy	Jednotlivci	Týmy	Jednotlivci
1. místo	AUS	O'Connor USA	GER	Dubbeldam NED	GER	v. Grunsven NED
2. místo	GBR	Hoy AUS	SUI	Voorn NED	NED	Werth GER
3. místo	USA	Todd NZL	BRA	Aleid KSA	USA	Salzgeber GER

Zdroj: Upraveno dle (Olympic.org, Official website of the Olympic Movement, 2015)

Tabulka 26 - LOH 2004 Athény

	Všestrannost		Skoky		Drezura	
	Týmy	Jednotlivci	Týmy	Jednotlivci	Týmy	Jednotlivci
1. místo	FRA	Law GBR	USA	Pessoa BRA	GER	v. Grunsven NED
2. místo	GBR	Severson USA	SWE	Kappler USA	ESP	Salzgeber GER
3. místo	USA	Funnel GBR	GER	Kutscher GER	USA	Ferrer-Salat ESP

Český jezdec

Všestrannost: J. Hatla (22. místo)

Zdroj: Upraveno dle (Olympic.org, Official website of the Olympic Movement, 2015) a (Jaroslav Hatla, 2015)

Tabulka 27 - LOH 2008 Peking

	Všestrannost		Skoky		Drezura	
	Týmy	Jednotlivci	Týmy	Jednotlivci	Týmy	Jednotlivci
1. místo	GER	Romeike GER	USA	Pessoa BRA	GER	v. Grunsven NED
2. místo	AUS	Miles USA	SWE	Kappler USA	NED	Werth GER
3. místo	USA	Cook GBR	GER	Kutscher GER	DEN	Kemmer ESP

Český jezdec:

Všestrannost: J. Hatla (nedokončil)

Zdroj: Upraveno dle (Olympic.org, Official website of the Olympic Movement, 2015) a (Jaroslav Hatla, 2015)

Tabulka 28 – Ceny výcviku jezdců (individuální výcviková hodina)

Jezdecká škola ČJF Licence T	Cena výcviku v Kč	Jezdecká škola mimo ČJF	Cena výcviku v Kč
farma-hradek.cz	450	jsstatenice.cz	540
heroutice.cz	560	stajenakrajiraje.cz	300
resort-zduchovice.cz	400	jkbessy.cz	360
zemskyhrebcinecpisek.cz	300	expedicion.cz	300
ars-filipov.cz	300	equipark.eu	300
jksviadnov.cz	500	expedicion.cz	350
gabrielka.net	400	farmaulesa.cz	300
sk-pental.wbs.cz	300	zooparkzelcin.cz	300
nebanice.com	300 - 500	kuncluvmlyn.cz	400
konesvrzno.cz	350	dvurhradisko.cz	350
Průměrná cena	396	Průměrná cena	350

Zdroj: Upraveno dle (Česká jezdecká federace, 2015)